

Vilniuje paskubomis paminėjo Žalgirio mūšio sukaktį

Žalgirio mūšio sukaktis pasitaikė beveik išvakarėse Vilniuje labai rūpestingai ruoštosios grobio šventės. Todėl Žalgirio mūšis buvo paminėtas tik labai paskubomis, beveik "atgalia ranka". Būtent, Tiesoje ir kituose laikraščiuose buvo atspausdintas "cirkuliarinis" J. Žiugždos traipsnis, o Gedimino kalne, netoli nuo pilies griuvėsių, buvo atidengtas neva paminklas. Paminklas — paprastas nemazas akmens gabalas, iš vieno šono nulygintas, tamsiai išblizgintas, ir jame iškalta įrašas: lietuviškai — "Žalgiris", skaitmenys "1410" ir rusiškais raidėmis — "Гриунвалд". Žemiau data: 1960. VII. 15.

Buvo ir to akmens atidengimo ceremonija, kurioje dalyvavo apie du tuzinai oficialių pareigūnų ir apie penki tuzinai žiūrovų. Savo straipsnio santrauką čia pakartojo J. Žiugžda, po jo lenkiškai kalbėjo mokytoja Regina Rimszonek, rusiškai — staklių gamyklos meistras Volkovas. Lenkė Žalgirio mūšį minėjo šiais žodžiais: "Komunistų partija laiko savo svarbiausiu uždaviniu auklėti tarybinius piliečius proletarinio internacionalizmo dvasia". Rusas, paminėjęs, kad gamykla, kurioje jis dirba (metalo gręžimo bei tekimo staklių gamykla Naujojo Vilnio), irgi vadinasi "Žalgiris", pasiūlė sekti jo gamyklos pavyzdžiu: "Žalgirio gamykloje pety petin dirba trylikos tautybių atstovai".

Iškilmės buvo baigtos "Lietuvos Furcevos" — L. Diržinskaitės kalba, kurios kalbos viena iš būdingųjų vietų taip minėjo... Žalgirio mūšį: "Lietuvių tauta, kaip ir visi tarybiniai žmonės, iš visos širdies pritaria Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės vykdomai leniniškai taikos ir tautų draugystės politikai, kurią sumaniai vairoja draugas N. Chruščiovas — nenuilstamas kovotojas už visuotinę nusiginklavimą..."

J. Žiugžda savo straipsnyje apie Žalgirio mūšį rėmėsi tik dviem autoritetais: K. Marksu ir N. Chruščiovu. Ne tik iš Stalino, bet net ir iš Lenino kalbų bei raštų ištraukų nepavartojo.

"PILIGRIMAI" IŠ ŠKOTIJOS IR KANADOS

Liepos 14 d. į Vilnių atvyko 14 lietuvių ekskursantų iš Škotijos, o liepos 15 — tik aštuoni iš Kanados. K. Preikšas ekskursijų proga pradėjo labai uoliai eiti "užsienių reikalų" ministerio pareigas: dalyvauja visų tokių ekskursijų sutikime, nors sveikinimo prakalbas sako ne jis, o P. Rotomskis.

Iš Škotijos ekskursuoja: Aleksandras Bartkus, Antanas Bauraitis, Ona Bukelienė, Kazys Bukelis, Agota Gudiniene, Kristina Malone, Elena Martin, Juozas Mocevičius, Kazys Pridotkas, Ona Pridotkienė, Konstancija Patamčiūtė-Tomson, Vladas Pilipaitis, Jonas Verbickas ir Ona Verbickienė.

Iš Kanados — Emilija Byrienė, Kazys Juška, Stepas Karvelis, Petronėlė Kisielinė, Albina Maldeikienė, Akvilė Rušienė, Julija Svirplienė ir Petras Šuplevičius.

Abi šios ekskursijos, kaip ir ekskursijos iš Amerikos, yra privilegijuotos, nes iš anksto atrinktos. Todėl tuos keliaunininkus ne tik oficialiai sutinka su gėlėmis ir prakalbomis, bet jiems leidžia lankytis ir ne vien Vilnių. Valdiniais autobusais jie vežiojami (su aikintojais) po įvairias įmones, ir juos bent trejetai dienų išleidžia paviešėti pas gimines. Kitiems keliauninkams, specialios "ištikinamųjų rekomendacijos" neturintiems, iš Vilniaus išvykti, giminių bei gimtinių lankyti neleidžia. Susitikti irgi ne su kuo nori galima, kadangi ir tiems, su kuriais norima susitikti, taip pat reikia leidimo. Vieniems tai leidžiama, kitiems "nepatariama".

NAUJI TITULAI MENININKAMS

Filharmonijos choro vyr. dirigentas Konradas Kavėkas ir šokių ansamblio vadovas Juozas Lingis, ligi šiol turėję tik nusipelnusių meno veikėjų titulus, dabar gavo liaudies artistų titulus. Liaudies dailininkų titulus susilaukė ligšioliniai nusipelnę meno veikėjai: Vytautas Jurkūnas (grafikos profesorius), Jonas

Kuzminskas (dailės inst. profesorius) ir Juozas Mikėnas (skulptūros katedros vedėjas, dailės inst. profesorius). Titulai respublikinio masto. Aukštesnis yra "sąjunginio liaudies artistas" titulas.

DANTIMS AUKSO TURI PASIRŪPINTI PACIENTAI

Nemenčinės teisme yra dantų techniko Grigorijaus Chajeto byla. Dantų technikas kaltinamas vogęs iš pacientų auksą: pareikalavęs, kad pacientai atneštų aukso žymiai daugiau, negu reikia jų dantis. Byla iškilo tada, kai dantų technikas ėmė rūpintis žmonai leidimo namams statydimu. Kilo susidomėjimas, iš kur dantų technikas gali turėti pinigų namams statydimui, ir paaiškėjo jo sukčiavimas.

Si byla liudija, kad namus įsigyti Lietuvoje dabar dora būdu įsigyti tiek nepaprastas dalykas, kad sumanymas statydimui namus tuojau sukelia įtarimą, ar nesi vagis. Antra — dantis pasitaisyti galima tik nelegaliai, nes pacientai patys turi pristatyti technikui aukso, o jo gauti jie paprastai gali tik per spekuliantus, kurių patarnavimas yra nelegalus.

AUKŠTAI VERTINA J. PRAPUOLENIO PROJEKTUOJAMUS BALDUS

Dar nepriklausomai bė laimais J. Prapuolenis buvo pasižymėjęs savo baldų gamykla, kurioje jis gamina modernius baldus, sumaniai pagražintus lietuviška ornamentika. Baldų projektavimo srityje J. Prapuolenis dirba ir dabar. Neseniai Vilniuje buvo surengta jo suprojektuotų baldų paroda. labai teigiamai apie Prapuolenio darbą atsiliepė Dailės instituto dailės istorijos katedros vedėjas T. Adomonis. Anot jo, Prapuolenis primityviose liaudies baldų formose sugeba įžiūrėti pažangius bruožus. Jo baldai esą ir praktiški ir tautiški. "Sovnaarchozo" konstruktorių biuras per akiai seką užsienietiškus pavyzdžius.

(LNA)

SUSITIKO PO 16 METŲ: Liepos 24 d. susijungė dar viena praėjo karo įvykių išdraskyta šeima, kai clevelandiečiai Urbonavičiai sulaukė iš Lietuvos sūnaus Algirdo, dabar jau 18 metų jaunuolio, su kuriuo buvo persikyrę, traukdami iš Lietuvos, jam tesant tik dvejų metų amžiaus. Urbonavičių pastangos atsiimti sūnų tęsėsi trejus metus. Algirdas šį pavasarį baigė Kauno V vidurinę mokyklą ir prieš pat išvykimą Ameriką buvo gavęs šaukimą stoti sovietinėn kariuomenėn. Nuotraukoje — vos tik susitikusi Urbonavičių šeima prie lėktuvo, kuriuo Algirdas atskrido.

Dirvos nuotrauka

AMERIKA REIKALAUJA TARPTAUTINIO TEISMO RB-47 buvo numuštas virš tarptautinių vandenų, kai sovietų lakūnui nepasisekė jo įstumti į Sovietijos erdvę.

Jungtinės Amerikos Valstybės, remiamos Britanijos ir Prancūzijos, pareikalavo JT Saugumo Tarybą sudaryti tarptautinę nešališką komisiją, kuri ištyrėtų sovietų įvykdyto amerikinio žvalgybos lėktuvo RB-47 numušimo aplinkybes. Saugumo Tarybos posėdyje JAV ambasadorius Henry Cabot Lodge pabrėžė, kad amerikinis RB-47 niekada nebuvo įskridęs į sovietų teritorinę erdvę, ir jis buvo numuštas virš tarptautinių vandenų, kai sovietų naikintuvui nepasisekė jo nukreipti nuo nustatyto kurso.

Lėktuvas tuo metu vykdė elektromagnetinius stebėjimus, visą laiką skridamas virš tarptautinių vandenų. Jis buvo aprūpintas pačiais naujaisiais ir patikimiausiais navigacijos instrumentais, jų tarpe jautriausiais radaro aparatais, kurie tiksliai rodė, kokiame atstume nuo sausumos jis skrido. Jis buvo ginkluotas dviem 20 mm patrankėlėmis uodegoje, kad apsigynus nuo užpuolimo iš užpakalio. Jokių ofensyvių ginklų lėktuve nebuvo.

Sovietai paskelbė, kad lėktuvas buvęs numuštas 15:03 va-

landą, tačiau jį stebėjęs JAV personalas yra specialiais sekimo instrumentais jo paskutinę poziciją užregistravęs 15:22 valandą, t.y. 19 minučių vėliau, negu sovietai skelbiai jį numušę. Ižūliam sovietų melui gal bus davęs pagrindo faktas, kad RB-47 tuo metu nenaudojo radijo, bet sovietai nežinojo, kad ryšis buvo palaikomas kitais instrumentais. Minimu laiku, 15:22 val., lėktuvas buvo 200 mylių atstume anuo artimiausio sausumos taško, Kolo posiasalio.

JAV ambasadorius Henry Cabot Lodge JT Saugumo Tarybos posėdyje, pailiustruodamas diagramomis, pavaizdavo lėktuvui duotą skridimo maršrutą ir įvykusius nukrypimus, kuriuos padaryti jį privertė sovietinis naikintuvas. RB-47 pasiekus pietinį maršruto tašką (50 mylių į šiaurę nuo Sviatoj Nos), iš kur jis turėjo pasukti į šiaurės rytus, sovietų naikintuvas vertė jį skristi tolyn į pietus, kad jis atsidurtų Sovietijos teritorijoje. RB-47 tuo metu negalėjo pasukti į šiaurę, nes tai būtų suteikę sovietiniam pilotui pagrindą atidaryti ugnį ir pasiteisinti, kad jis turėjęs gintis nuo užpuolimo. RB-47, padaręs vingį, pagaliau sugrįžo į originalinį kursą ir, jam nutolus nuo kranto 200 mylių, sovietinis pilotas, greičiausiai negalėdamas jo toliau persekioti dėl degalų stokos, jį numušė.

Amerikiečiams pradėjus ieškoti dingusio lėktuvo, prie jų prisijungė ir rusai, tariamai rodydami savo gerą valią. Tik po 10 dienų jie paskelbė, kad lėktuvas buvęs numuštas, nes jis vykdamas "agresyvinę misiją".

Dirvos nuotr.

Henry Cabot Lodge, išdėstęs minėtus faktus, pareikalavo tarptautinės komisijos, kuri susidėtų iš lygaus skaičiaus JAV ir Sovietijos atstovų bei abiemis priimtinių neutralių narių, kuri ištyrėtų visas incidento aplinkybes ir vėliau reikalų perduotų tarptautiniam teismui.

Sovietijos atstovas Kuznecovas po to vėl pakartojo kaltinimus, kad RB-47 buvo "aiškioje agresyvinėje misijoje". Stebėtojai iš to daro išvadą, kad sovietai vetuos Saugumo Tarybos nutarimą tokią komisiją sudaryti.

TRUMPAI IŠ VISUR

* MASKVA paskelbė, kad marš. Konevas atšauktas iš Varšuvos pakto vyriausiojo vado posto, ir jo vieton paskirtas marš. Grečko, artimas Chruščiovo draugas.

* IŠ MADRIDO pranešama, kad komunistų civilinis lėktuvas (Čekoslovakijos keleivinis, skraidąs tarp Pragos ir Gvinėjos sostinės Conakry) neseniai bandė skraidyti — ir galbūt fotografuoti — amerikiečių aviacijos bazes Ispanijoje. Jo žygis buvo užblokuotas jungtinėmis ispanų ir amerikiečių lakūnų pastangomis, grąžintas į nustatytą maršrutą ir išleistas iš Ispanijos.

* DVI ČEKŲ ŠEIMOS, susidedančios iš 9 asmenų, įskaitant 4 vaikus ir 62 metų senelę, iššoko į jūrą iš Rytų Vokietijos turistinio laivo Danijos pakrantėje, kad patektų į laisvę. Jie buvo išgelbėti danų įstaigų, kurios suteikė politinį prieglobstį. Abiejų šeimų galvos yra mokslininkai iš Pragos.

Iš pasaulinės politikos užkulisių

"Tada mes stengėmės laimėti rusų pasitikėjimą"

Nuteisto atominio šnipso Klaus Fuchso byla tuoj po teismo persiųčiama Jungtinių Valstybių prezidentui Harry Trumanui.

Prezidentas Trumanas, su raukęs veidą, varto bylą ir pusgarsių skaito:

"... sovietų jis buvo laikomas vienu iš geriausių informatorių. Dr. Klausas Fuchsas nuo 1944 metų dirbo Los Alamos laboratorijose, Roberto Oppenheimerio grupėje."

Trumanas nusilpa akinius ir žiūri į kitoje stalo pusėje sėdintį užsienių reikalų ministrą, su kuriuo kaip tik prieš tai kalbėjosi apie komunistinę ekspansiją:

--Na, ką į tai pasakysi, Achesonai? Vėl naujas atvejis, iš kurio ryškėja, kaip begėdiškai sovietiniai sąjungininkai mūsų apgaudinėjo...

Achesonas, kuris nuo 1949 sausio 20 perėmė valstybės sekretoriaus postą, yra apsisprendęs komunistinės agresijos priešais. Jame Trumanas visada atranda gyvą pokalbininką, kai iškyla tema apie komunistus ir Sovietiją.

--Mes truputį per ilgai sovietais pasitikėjome, --sako Achesonas, grįždamas prie ankstesnės Trumano pastabos:

--Kraštas turi pagrindo didžiulius ir pasitikėti savo saugumo įstaigomis, kurios karo metu mus gerai apsaugojo nuo sabotažo ir špionažo. Kas buvo įtariamas špionu arba pagrindine veikla, buvo beprastokos stebimas.

Trumanas papurto galvą ir energingai mosteli ranka:

--Ne, ne, Achesonai. Aš sovietais jau Potsdamo konferencijoje nepasitikėjau, kai jie griežėsi pirmųjų bandymų savo įtakai visoje Vokietijoje išplėsti.

Achesonas šį kartą mandagiai nutyli, neprimindamas Trumanui fakto, kad toje pačioje konferencijoje prezidentas, pasivėdęs Staliną į šalį, pastarajam pasakojo, jog Jungtinės Valstybės turinčios naują, baisią bombą, o Stalinas į tai reagavęs mandagiai, bet nedideliu susidomėjimu. Jis savo agentų ir konstrukcijos planus išdavusių mokslininkų dėka jau seniai žinojo tą paslaptį. Kad Sovietija taip elg-

tųsi už savo sąjungininko nugaros, Trumanas tuo metu negalėjo patikėti.

Labai lėtai amerikiečiai pradėjo įsitikinti sovietų klantin-

Trumanas su Achesonu

gumu ne tik konferencijų salėse, bet ir praktiniame sutarčių vykdyme. Vis dažniau ant vakariečių sąjungininkų karinių vadų stalų telkėsi pranešimai apie incidentus su rusais. Bet tuo metu buvo griežtai tebesilaikoma direktyvos:

"Mes turime laimėti rusų pasitikėjimą, turime būti jų atžvilgiu atviri ir garbingi, griežtai išpildydami kiekvieną susitarimą, nes tik tuo keliu galėsime su jais sugyventi".

Abu vyrų Washingtono Baltojoje Rūmose--prezidentas Trumanas ir jo ministras Achesonas--kurį laiką skėsta savo mintyse, kurios grįžta į pirmuosius bendradarbiavimo su rusais laikus.

Achesonas karčiai nusijuokia: --Atsiminkite, pone prezidente, kaip lengvai mūsų atstovai Berlyno komendantūroje sutikdavo su rusų pasiūlymais.

Trumanas papurto galvą ir toliau varto atominio šnipso Klaus Fuchso bylą. Tačiau Achesonas nenori mesti savo mėgstamos temos:

--Na, atsiminkite, kaip mes viename pirmųjų posėdžių pritarėme sovietų pasiūlymui, kad visi įsakymai ir potvarkiai, kuriuos anksčiau buvo paskelbęs vokiečių magistratas arba sovietinės įstaigos, turi likti ga-

lioje, kol vienbalsiu keturių komendantų nutarimu jie nebus pakeisti naujais įsakymais. Nuo to iš tikrųjų ir prasidėjo mūsų politiniai sunkumai Berlyne,

nes sovietai, prieš mums perduodami Berlyno sektorius, visuose svarbiuosiuose postuose buvo jau pasodinę savo žmones ir išleidę atitinkamus, jiems naudingus potvarkius.

Prezidentas nemėgsta prisiminti to periodo, bet jis jaučia pareigą pateisinti tuometinį komendantų elgesį:

--Tuo metu iš mūsų kariškių ir nereikėjo laukti kokių reakcijų. Net gerasis Howley, atsimenate, jis tuo metu buvo mūsų karinės valdžios Vokietijoje viršininkas, taigi, Howley kartą išsireiškė, jog esąs geras mūsų politikos Berlyne pažymys, kad mes beveik viską darėme, idant rusus palenkstume savo pusėn, slopinami jų nepasitikėjimą ir stengdamiesi juos įtikinti, kad mes esame jų draugai.

--Puikūs draugai, --pašaipiai nusijuokia Achesonas, --kurie ne tik už mūsų nugarų iššnipinėjo mūsų didžiausias paslaptis, bet ir bandė mus visai išstumti iš Vokietijos.

(Bus daugiau)

Naujiems skaitytojams prenumerata metams tik 8 doleriai

KINŲ KOMUNISTAI PERNAI IŠŽUDĘ 50,000 TIBETIEČIŲ

Vietomis komunistai išžudė ištisus kaimus...

Šykščios, nepilnos ir pavėluotos žinios apie tai, kas dedasi Tibete, per Indiją pasiekia pasaulį. Pabėgėliai yra vieninteliai informacijų šaltiniai. Tai paprasti žmogeliai, kurie turėjo palikti tėvynę, pajutę grėsmę savo laisvei arba gyvybei.

Laikraštininkams šiapus Himalajų tenka įpasakojimus gretinti, lyginti, nagrinėti, vertinti, kad iš visų stebėjimų, gandų ir informacijų susidarius vaizdą apie būklę Tibete.

Nors pabėgėlių srovė nesibaigia, ir kiekvienas naujas atvykęlis patvirtina jau žinomus faktus, vis dėlto kai kurie neutralūs stebėtojai to teroro ir nežmoniškumo atpasakojimus laikė perdėtais. Tik, kai prieš mėnesį į Dardžilingą iš pietinio Tibeto atbėgo kiniečių saugumo tarnybos viršininko pavaduotojas, kuris patvirtino ankstesnius pabėgėlių pasakojimus, dingio paskutinės abejonės.

Dondup Lavazang, kilimo tibetietis, po apmokymo raudonojoje Kinijoje grįžęs saugumo karininko pareigoms tėvynėje, pasirinko laisvę, kai iš Pekino buvo gautas įsakymas, kuris praktiškai turėjo reikšti tibetiečių tautos sunaikinimą.

Raudonosios saugumo tarnybos slaptajam aplinkkraštyje buvo vietinės policijos įstaigoms įsakyta areštuoti ir likviduoti keturias gyventojų grupes: visus grįžtančius pabėgėlius, buvusius Dalai Lamos vyriausybės valdininkus, visus Tibeto nacionalistus ir visus asmenis, kurie anksčiau buvo nusiteikę prieškomunistiškai arba prieškiniaiškai.

Lovazang, kurio žinioje tuo metu buvo 100 milicijos karių ir 12 policininkų, paliko savo postą ir po nuotykingos kelionės pasiekė Indijos teritoriją. Juo, kaip Kinijoje apmokytu komunistų partijos nariu, okupacinės įstaigos labai pasitikėjo. Todėl jo liudijimą, kad praeitaisiais metais kovoje su kiniečiais agresoriais arba kalėjimuose mirė ar buvo nužudyti apie 50,000 tibetiečių, reikia laikyti labai realiu.

Tarnybiniais ryšiais su kitomis Tibeto dalimis, iš pasikalbėjimų su saugumo tarnybos kolegomis bei viršininkais ir iš pabėgėlių tardymų Lovazang galėjo susidaryti gana tikslus vaizdą apie įvykių savo tėvynėje. Jis, pvz., buvo liudininkas raudonosios Kinijos keršto prieš Kimričogoro kaimą, kurio gyventojai buvo sukilę prieš okupantą. Vietovė buvo bombarduota, vėliau saugumo kariuomenės užpulta ir visas 700 žmonių, išskyrus 20 asmenų, kuriems pasisekė išbėgti, iki paskutinio vaiko ir kūdikio išskerstos.

Pabėgėliai, kurie po Lovazango atbėgimo pasiekė Nepalą, Sikkimą ir Butaną, pasakoja, kad kiniečiai įtemptai vykdė geležinkelio tarp vakarinės Kinijos ir Tibeto sostinės Lasos statybos darbus, norėdami liniją dar šiemet baigti. Projektan įkinkyta apie 35,000 tibetiečių ir 15,000 Kinijos kuli, kurie priversti dirbti beveik be įrankių, primityviausiomis darbo ir gyvenimo sąlygomis.

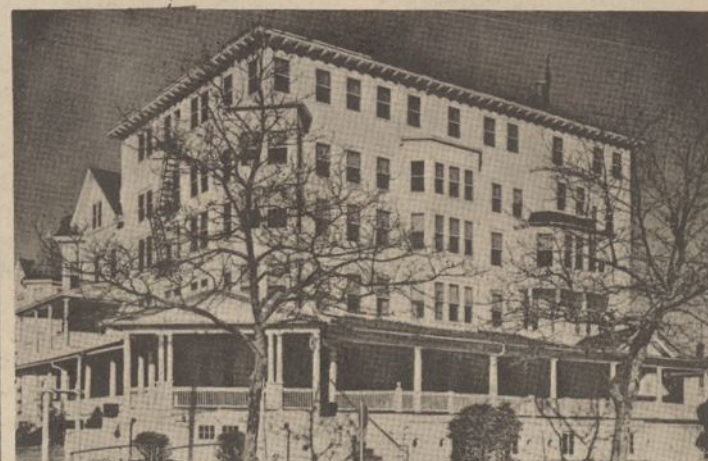
Indijoje pastebimas vis didėnis nerimas dėl šio skuboto geležinkelio linijos tiesimo. Nes drauge su daugiau kaip 2000 km ilgio geležinkelio statyba ruošiamas 12 aerodromų, kurie planais jungiami su minimo geležinkelio linija. Atsimerant, kad

Tibeto kalnynai neturi jokios ūkinės vertės, reikia daryti išvadą, kad tai daroma vien tik strateginiais sumetimais. Stiprių Kinijos kariuomenės junginių telkimas šiaurinėje Himalajų pusėje, kaip atrodo, patvirtina, kad Pekinas ateity nesiruošia pasitenkinti agresijomis prieš neapgyventas Indijos pasienio sritis.

Ryšium su šiais svarstymais ryškesnės prasmės įgyja ir Lo-

vazango liudijimai, pagal kuriuos Kinija, likviduodama "Tibeto kvailius ir reaktionierius", nori susidaryti laisvą užnugarį, kad drąsiau galėtų pradėti "laisvinti sritis, kurios priklauso prie kinieškosios tėvynės, o dabar yra imperialistų pavergtos". Tokiomis sritimis Kinija pirmoje eilėje laiko Indijos šiaurinės dalis ir Nepalą, Butaną ir Sikkimo teritorijas.

(tp)

Lake Hotel

SEVENTH and PARK Aves ASBURY PARK, N. J.

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA LIETUVIŲ VASARVIETĖ - ATLANTO PAKRANTĖJE

Grazūs kambariai. Šviežias maistas. Žemos kainos. Vakaraš šokiams groja orkestras. Tarp dviejų ežerų, prie pat okeano paplūdimio. Kreiptis: Edmundas Kubaitis, prezidentas, arba A. Žemaitis, viceprezidentas-sekretorius.

Tel. Prospect 4-7788 ir 6-9671

VYKSTATE ATOSTOGŲ?

Pasirūpinkite nelaimingų atsitikimų ir ligos apdrauda.

Pagrindinė suma
\$10,000.00 \$15,000.00 \$20,000.00

Nel. atsit. medic. išlaidos
\$ 1,000.00 \$ 1,500.00 \$ 2,000.00

Apdraudos dienos
7 \$4.35 \$ 6.05 \$ 7.70
14 \$7.15 \$ 9.85 \$12.60
21 \$8.75 \$12.10 \$15.40

Galima apsidrausti iki \$50,000.00.

GENERAL UNDERWRITERS

UT 1-2345

Joseph P. Mull

Kokia puiki kombinacija DŽIAUGSMAS... DRAUGAI... IR UGNIM VIRTAS STROH'S

Kada lauko žaidimas vietoje ir juos galite patogiai sekti! Tada laikas atnešti popcornų, bretelių ir lengvo, skanaus, daugiau gaivinančio Stroh's alaus. Pasidžiaug savo mėgiamu sportu per TV ir radiją — padaryk jį dar malonesnį įskaitant atsigavimą ugnim virti Stroh's alumi!

Jums patiks **Stroh's** yra šviesesnis!

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

DABAR UŽ VIETINĖS KAINAS!

KERELIS BROS. CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINĮ U.S. MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949
6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS., KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO, LONG BEACH PLIAŽO, PUSĮ PAVESYJE, GRAJOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖS VILJOJE

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.

TEL. GA 8-8425

Ištaigingą vilą, erdvūs kambariai • Gražus privatus 2 akų pušynas — parkas • Šilto Golfstomo srovės, atviro fūro pliažas 5 min. pėsčiom • Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams • Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

VILA ATIDARYTA VASARAJIMUI

Lietuviai savininkai Dr. Ed. ir Marija JANSONAI
visus malonius kviečia atvykti. Kreiptis:

AUDRONE-JANSONAS

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.

Naujas telefonas: GA 8-8425

Sibiro tremtinio atsiminimai (32)

A. Valasevičius

UŽ VIENĄ LIETUVĮ DUOTŲ DEŠIMT RUSŲ

Prieš pavasarį kolchozininkai išvažiuoja namo, o aš nueinu pas viršininką ir papasakoju savo norą pasilikti nuolatinį darbininku. Vistiek čia daug geriau, negu kolchoze. Jeigu palyginti uždarbi, tai čia 20 kartų daugiau uždirbi, negu kolchoze. Viršininkas išklauso mane.

— Kokios tu tautybės?
— Lietuvis.

— Pas mane jų yra ir aš už vieną lietuvių, jeigu keistų, duotiau dešimt rusų. Jie visi ramūs ir gerai dirba. Pasilik ir aš sutvarkysiu.

— Bet gal jūs nežinot, kad aš esu komendantūros priežiūroje.

— Žinau, kitaip ir būti negali. Ir tai dar geriau. Vietinio ruso aš negalėčiau priimti, o tokius lengviau. Čia komendantas tai tikras mano brolis. Tu jį pažįsti. Aš pats pasikalbėsiu ir bus tvarka.

Aš jo broį — komendantą pažįstu labai gerai. Reikia pasakyti, jis daug žmoniškesnis už Tūrovo Baradinovą. Jis nevargina mus, dažnai pats apeina darbovietę ir mes priverstiną registraciją pasirašom.

Padėkojęs išeinu. Parašau žmonai laiška, kad ji, kaip tik bus šilčiau, pasiruošų ir atvažiuotų pas mane apsigyventi.

Aš čia susidraugavau su savo tautiečiu iš vieno krašto. Jis buvo ištremtas 1948 metais. Jo šeima Lietuvoje. Mes su juo sudarom didelių planus — nutariam pasistatyti namelį. Jis žada iš Lietuvos išsikviesti šeimą, kuri turi pilnas teises čia atvažiuoti.

Pavasari išplukdę medžius, mes dabar juos plukdom tik iki Birusos ir tas darbas be poilsio trunka 15 — 20 dienų. Vasaros metu išlismės kiekvieną sekmadienį. Taip bus iki žiemos sezono, tat pradėdame statyti namelį. Ir ne čia Gorodoke, bet naujai atidarytam punkte — Krutinkoj. Ten bus patogiau, nereikės taip toli eiti į darbą.

Po darbo valandų piau nam, ritam ir tašom medžių vieną pusę, kad mūsų namelio vidaus sienos būtų lygios, ne taip, kaip yra barakuose.

Pažymėta, kad statausi namelį ir esu susikąsęs daržui žemės. Išduoda dalį mano uždarbio. Ir pėsčias išeinu 50 km. į Dalgimostą. Eidamas sudarau veikimo planą. Pirmiausia nueinu pas prokurorą. Paprastai mūsų reikalus sprendžia komendantūra, bet Gorodoko komendantas sakė, kad rajono komendantūra į šį reikalą nesikiša.

Prokurorui parodau savo raštą ir paaiškinęs noriu sužinoti, ar pagal įstatymą gali mane už šitą nusikaltimą bausti. Jis man aiškina, kad negali bausti, nes jau yra įsisenėjimas naujam darbe. Jis rašalu pabraukia rašte nurodytą laiką, kad ten statausi gyvenamas patalpas ir pataria eiti į kolchozų kadru skyrių tikėdamas, kad mane atleis. Nueinu į kolchozų kadru skyrių.

— Tave siuntė kolchozas sezoniniams darbams ir be reikalo landžioji pas prokurorą. Grįžk į savo seną darbovietę, — sako kadru skyriaus viršininkas Antonov.

Aš pradėdau aiškinti konstituciją, kad turiu teisę pasirinkti darbą.

Čia, nedidelę eilę, matyt, stovi aukšti pareigūnai.

Įėjęs į jo darbo kabinetą krenta į akis dažytos blizgančios grindys, kilimas ir senoviški gražūs baldai. Už stalo sėdi vidutinio amžiaus geltonplaukis vyras.

Trumpai pasakoju savo reikalą rodydamas išduotą raštą.

— O kodėl tu pas mane šituo reikalu atėjai?

— Aš atėjau pas patį rajono šeimnininką, kad teisingai išspręstų mano reikalą. Buvau užėjęs į miško ūkio kontorą. Jie aiškino, kad aš jiems priklausau ir turiu ten dirbti. Kolchozų kadru skyrius aiškina, kad aš turiu pas juos dirbti. Jūs patys matot, kolchozas visuomet mane siunčia į mišką, reiškia, ten mano darbas ir reikalingas. Aš ne čigonas, nenoriu visą laiką važinėti. Aš turiu šeimą ir noriu kartu su ja gyventi.

— Bet ar neapsiriksi. Kolchozai tuoj geriau gyvens už visus kitus. Tada ten prašysies, bet tavęs nepriims?

— Aš tikiu, kad jie gerai gyvens, bet šiandien aš ten

Clevelando skautės ir skautai, stovyklauja prie Pymatuning ežero, sekmadienį susirinkę medžio auksmėje susikauptė malda.

įstatymą, skaitosi nedarbingais.

— Gerai, grįžk į mišką ir dirbk, bet neieškok darbo dar kitur, — kiek pagalvojęs sako.

— Prašyčiau, kad jūs už-

...Po darbo valandų piau nam, ritam ir tašom medžių vieną pusę, kad mūsų namelio vidaus sienos būtų lygios, ne taip, kaip yra barakuose.

Vyr. Raulinaičio iliustracija

— Tave atvežė ne mūsų tvarką griauti, bet dirbti kur esi pastatytas, — man atskalo.

Matydamas, kad nieko čia neatsieksiu, neatsisveikinęs išeinu. Darbininkai man sakė, kad už tai ilgiau nebaudžia kalėjimu, kaip šešis mėnesius. O atlikus bausmę jau gali dirbti kur pasirinkai. Atsėdėsiu, bet negrįšiu — einu galvodamas. Ir kyla mintis dar nueiti į rajono vykdomąjį komitetą.

Laukiu eilės, kad priimtų pirmininkas Kosciukov.

pragyventi negaliu. Buvau valdybai padavęs prašymą, kad pagelbėtų nusipirkti karvę, bet jie atmetė mano prašymą. Aš turiu dirbti kartu su kitais kolchozininkais prasčiau už juos maitindamas. Aš nieko neturėdamas negaliu laukti pabaigos metų, kada užmokės už mano darbą. Aš negaliu išmaitinti savo šeimos ir esu priverstas juos palikti vienus.

— Kokia tavo šeima? — klausia rajono vykdomo komiteto pirmininkas. Išvardinu visus. Pasakau uošvių metus, kurie pagal

dėtumėt rezoliuciją ant išduoto rašto. Noriu, kad manęs daugiau netrukdytų darbe.

— Matai, koks tu gudrus. Atsakomybės, kad ardom kolchozus, aš nenoriu sau prisiimti. Ir jeigu ji bus — tu turėsi atsakyti.

Atsiprašęs už sutrukdyimą, padėkojęs išeinu.

— Kokią aš galiu nešti atsakomybę? Juk ne aš sugalvojau tuos kolchozus, bet jie. Tik jie už juos ir atsakingi.

Kitam numery: Naktį iš kolchozo išsivagiu savo šeimą.

jo šypsenoje matėsi aiški ironija sau pačiam. Man patiko jo šypsena. Kažkodėl didesnė žmonių dalis neturi ko papasakoti. Jie yra tik statistai pasaulio istorijoje, kurie degančios Romos pelenuose pasigruzdina sau duonos riekę. O šitas nepažįstamas mane sudomino.

— Užėikim į barą, — pasiūliau aš.

Ir nors pustamsėse patalpose tebuvo tik vienas kelneris, nepažįstamas atsisėdo prie tolimiausio staliuko.

— Aš esu tremtinys, — pasakė jis, — vienas iš milijonų. Ir vadinuosi Marian Kock, Pulkininkas Kock. Aš kariavau prieš carą, prieš bolševikus ir prieš vokiečius, 1939 metais gulėjau apsupty Varšuvos ligoninėje, kad paskui, persirengęs moteriškais rūbais, galėčiau pro pat nacių nosis pabėgti. Bet gal geriau reikėtų pradėti nuo mano gimimo. Tai buvo klaida. Aš buvau karštas Lenkijos patriotas, tuo tarpu Lenkija visai nėra mano gimtinė. Šitoji absurdiška situacija ir sustiprino mano požiūrius komikai. Komikai, kuri buvo priežastimi manosios pradžios.

1940 metais, gruodžio mėnesį, aš apleidau Europą — laikinąjį vokiečių pragarą, iš vienintelio išeities taško — Lisabono. New Yorke pačią pirmą valandą pasijutau, lyg namuose... Dažnai už apsirikią mokama brangiau, negu už kaltę. Vieną rytą Rockville stotyje pastebėjau vyrą, kuriam berniukas valė batus. Maždaug už penkių žingsnių nuo jo stovėjo, lyg apleistas našlaitis, mažas lagaminėlis. Raudonai nublukusios spalvos. Jis aiškiai priklausė vyrui, kuriam dabar valė batus. Staiga man pasirodė, kad tai daktaras Mac Kerry, vaikų ligų specialistas, kurį kartą buvau susitikęs. Daktaras MacKerry nuo pirmojo sakinio pradėjo mane erzinti. Jo sąmojus buvo puikus, jis aiškiai jautėsi pranašesnis už mane. Dabar sumaniau iš jo pasijuokti. Jo komiška išraiška — mažytė nosis, apvali, lyg spaudykklės skylė, burna, mėlynos išplutos akys — pasidarys dar komiškesnė, kai staiga pažūrės — lagaminėlio nėra.

— Jums pasisekė, — nekrepdė dėmesio pareigūnas, — kadangi tik rytas. Dar šiandien galėsit susitikti su teisėju.

— Bet klausykite, — prabilau, — teismas dėl pokšto?

Teisėjas pareikalavo tūkstantį dolerių užstatą. Lagaminėlyje buvo dar neužpatentotas išradimas — elektrinės maudyklės.

— Tai ateities maudyklės, — paaiškino savininkas, — Planai aukso verti.

Išradėjas vadinosi Jack Faden.

(Bus daugiau)

Jūros mėgėjus vasaros atostogas praleisti kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMYJE

Čia ažuolų apsupto vasarnamio erdviose kambariuose, už nedidelę kainą, ramiai pailsėsite, pasimaudysite švariausiam paplūdimyje iš visų ATLANTO pakraščio esančių.

Tik per keletą minučių pėsčiam nuo vasarnamio pasiekiamas vandenynas — paplūdimys, kino teatrai, bažnyčios, kraituvės, restoranai ir kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis, šaldytuvais, maitintis vietoje. Maudymosi mokestis apmokamos savininkų.

Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. LANYS

515 4th Ave., Asbury Park, N. J.

Tel. PR 6-9783

Gaunu iš žmonos laiška, kuris numauša visą nuotaiką. Rašo, kad bevažiuojančią pas mane, iš Dalgimosto atgal grąžino Tūrovo komendantas. Visai ją prigrasino ir pasakė, kad mane tuoj sugrąžins atgal į Tūrovą. Rašo, kad kolchozo pirmininkas taip pat deda visas pastangas mano sugrąžinimui.

Netrukus pasiūkia mane viršininkas į raštinę.

— Žinai, draugas, dėl tavęs čia eina didelė kova. Matyt, tu ir kolchoze gerai dirbai, kad pirmininkas užsispyręs reikalauja grąžinti. Aš į kitus raštus nekreipiau dėmesio, bet gavau radiogramą iš rajono vykdomo komiteto. Eik tu pats į rajoną ir susitvarkysi. Tu nesibijok ir nesigėdyk su jais rusiškai pasikalbėti. Būk toks, kaip Jurka, kuris niekur nedirba ir jie džiaugtųsi, kad jis kur nors dirbtų. O tu tylus kaip lėpšis ir jie tave siuntinėja.

Išduoda su savo antspaudu man raštą, kad aš jau antri metai čia gerai dirbu.

Kai vakar Jamaikos stotyje sulankstęs padėjau laikraštį, pastebėjau, kad vyras, kuris sėdėjo šalia manęs ir dabar išlipo, buvo užmiršęs po suolo savo lagaminėlį. Nedelsdamas iššokau iš traukinio ir, prie pat stoties jį pasivijęs, ištiesiau lagaminėlį. — Jūs, — pasakiau, — užmiršote traukinyje. Ir galite man nedėkoti.

Jis peržvelgė mane nuo galvos iki kojų.

— Aš iššokau iš traukinio, kad sugrąžinčiau, kas jums priklausė, — pridėjau.

— Lagaminas ne man priklausė. Tą jį juk žinote. O gal ne? Man užtenka šitų kvalifikacijų, suprantat!

— Atleiskit, — pasakiau aš ir, nuėjęs į stotį, atidaviau laga-

minėlį. Palikdamas savo adresą su trumpu įvykio aprašymu.

Už kampo prie manęs prišoko nepažįstamas.

— Geresniais savo gyvenimo metais aš ir žmones geriau pažinau. Dabar matau, kad jūs ne detektyvas. Bet aš galėčiau jums papasakoti keistų pergyvenimų.

— Mano kaltė, — atsakiau, — aš persistengiau.

— O šį kartą, — tęsė jis, — aš būsiu padaręs likiminę klaidą. Šitas nelaimingas lagaminėlis. Juk jūs jo nebeturite?

— Ne, Atidaviau.

— Ir suminėjote mano pavardę, — pasakė jis ir išblyško.

— Juokindai! Aš net nežinau jūsų pavardės.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Ne ligonius reikia kaltinti

Dažnas iš vyresniųjų, norėdamas papasakoti apie tuos laikus, kada dar nebuvo pilnai suprasta spaudos svarba ir paskirtis, prisimena tuos, kurie savo žemuosius įgeidžius tenkindami šaukdavo:

— Tu mane atsiminsi! Taip apie tave parašysiu laikraščiuose, kad nė savo tikro veido neatpažinsi!

Ir, žinoma, tokie rašydavo. Rašydavo, jei būdavo kas spausdina.

Nuo anų, blogai suprastos spaudos paskirties laikų, jau daug metų praėjo. Visose srityse padaryta didžiausia pažanga. Spaudos galybė išaugo, ją visi įvertino ir jos darbininkams moralines normas priėmė. O jų visų pirmoji: rašyk tik tiesą!

Dabartinė šio krašto kai kuri lietuviškoji spauda, kad ir labai negausi, bet pretenzinga ir mėgstanti nuolatos per galvą verstis, šio pagrindinio dėsno nepaiso. Joje dažnai, nesiskaitant nė su faktų tikrumu, nė logika, koks isterijos apimtas maniakas, pats atsiduręs už visų lietuviškų organizacijų ribų, jau reikalingas rimtos gydytojų pagalbos, ima šūkauti ir nebūtais dalykais kitus kaltinti.

Nė kiek netenka abejoti, kad tų laikraščių redaktoriai žino, kad tas jų maniakas meluoja, kad jis užsiima provokacijomis, bet visvien laikraštį vietos duoda. Ir jiems vietos duoda todėl, kad arba patys prie tų ligonių būklės yra priartėję, arba bent kokius moralinius pagrindus jau yra praradę, arba serga neapykanta kitiems ir kiekvieną tokiu įkandimu labai didžiuojasi.

Visi laikraščiai tokių, neapykantos pilnų ir prieš bet kokią tiesą užsimerkusių, rašinių gauna. Tik rimtoji redakcija tokiems "bendradarbiams", jie su tam tikru pasigardžiu spausdinami. Bet šiuo atveju, už jų spausdinimą kaltinti reikia ne tuos ligonius, kurie dažnai už savo veiksmus kaip ir nebeatsakingi, bet redaktorius, kurie jiems laikraščių puslapius atverčia. Ir jie kalti, kad spaudos galybę naudoja ne tiesiai, o melui skelbti. Melui, kuris piktai tikslais organizuojamas prilygsta plėšikavimams ir prievartavimams, kurie iš padorios visuomenės šalinami ir jais bauriamasi.

Cia primindami laikraščių redaktorių atsakingumą už sąlygų sudarymą nenormaliems raševoms siausti, mes norime priminti ir vieną pavyzdį iš anapus geležinės uždangos, kurį yra savo akimis matęs ir aprašęs mūsų bendradarbis A. Valasevičius, Sibiro tremtinio atsiminimų autorius.

Jis, viename iš tolimesnių tęsinių pasakos, kaip rusų tremtinių šeima, po eilės metų susitinka gimtajam kaime. Vyras, gavęs leidimą grįžti namo, žino, kad likusi jo žmona, sąlygomis susudėjusi, nebuvo jam ištikima. Ir visi to kaimo gyventojai laukia, kaip grįžęs vyras jai pakels pirtį. Jis rašo: "Dauguma susirinko pasižiūrėti mėgstamų muštinių scenos. Aleksiejus grįžo į kaimą pėscias. Pro namų langus, kertes ir gatvę, viską seką žmonių akys buvo įtemptos.

Eina prieš jį, pagal vietos papročius, pasitikti virpėdama Nastė.

— Naste, ne tu paleistuvė, bet laikai, kurie mus tokiais padarė, — sako garsiai, kad girdėtų stovintys. Ir apkabinęs ją pabučiuoja.

Aleksiejus negalėjo aiškiau nurodyti kaltininką. Jei jis būtų paminėjęs partijos vardą, jį būtų vėl areštavę".

O šiuo atveju, kada mes kalbame apie redaktorių atsakingumą laikraštį redaguojant, apie skelbiamų šmeižtų nekinant Lietuvą ir atskirus lietuvius, mes drąsiai sakome, ne tie maniakiniai bendradarbiai kalti, bet redaktoriai, tokiems šmeižtams ir melams vietos davę. Davę žinodami, kad meluoja, kad tai daro tik kerštaudami, visus moralinius laikraštinko pagrindus sumindę. B. G.

Laiskai

DIRVA
6907 Superior Ave
CLEVELAND 3, Ohio

DĖL VISUOMENĖS NESIDOMĖJIMO SPORTUOJANČIU JAUNIMU

Smagu buvo skaityti Dirvos vedamąjį "Spotuojantis jaunimas ir visuomenės dėmesys". Ten, reikia pasakyti, buvo pajudinta viena iš svarbesniųjų šių dienų mūsų sportinio gyvenimo problemų: sportinio jaunimo ir visuomenės kontaktas.

Su kai kuriomis išskeltomis mintimis reikia pilnai sutikti. Tik neiškus atrodo teigimas, kur sakoma, kad visuomenės dėmesio augimui patys sportininkai ir jų vadovai turi reikiamas sąlygas sudaryti.

Aš esu priėjęs priešingos nuomonės. Pirmą reikia, kad visuo-

menė sportininkams ir vadovams sudarytų tinkamas sąlygas, kurios padėtų sportinį gyvenimą pastatyti į poziciją, įgalinančią padaryti atitinkamas reformas, nebojant šiame krašte įsigalėjusių normų.

Kol visuomenė lauks to momento, kada bus tvarka žaidynėse, vyks iškilmingos eisenos, bus pašalintas nepunktualumas, sutrumpintos pertraukos ir tt, lietuvių sportinis gyvenimas nekils aukštyn, bet slinks pakalnėn. Nemanau, kad yra tikslu sportininkams primesti tas ligas, kuriomis serga ir visos kitos organizacijos (net elitinės) ir tai imti kaip esminį faktorių šio klausimo nagrinėjime. Aš galvoju, kad apsvaistę visas puses, vargu mes galėtume patelsinti mūsų visuomenės nesidomėjimą lietuviškuoju sportu.

Edv. Šulaitis,
Chicago

O KOKIA MŪSIŠKIŲ NUOMONĖ?

Straipsnyje apie Nixoną ir nacionalizmą minėjote kažkurių JV

Aš mačiau iš kur atsirado toji "liaudies valia"...

"LIAUDIES SEIMO" NUTARIMAS TIESOJ PASIRODĖ PIRM NEGU "SEIMAS" PRADĖJO POSĖDŽIAUTI

"Atstovams" buvo duota valia pareikšti tik "valią", kuri jiems buvo prievarta brukoma į rankas. Pakarklis pagaliau gavo Maskvos patvirtintą savo kalbos tekstą...

(Girdėjusio ir mačiusio liudijimas)

Vartome toliau su "specpareigūnu" buvusiu prieš 20 metų Valstybės teatre bolševikų suorganizuoto "liaudies seimo" vaidinimo užkulisuose, žilūrinėjame užrašus, pastabas, ir jis pasakoja:

--Išėjau tos pirmos pertraukos metu į mažąją pasivaikščiojimų salę, o čia štai priešais Banaitis, Juozas, "liaudies atstovas" ir naujos valdžios paskirtas radijofono direktorius. Jis būdamas radijofono pareigūnu duoda ką tik iš spaustuvės atneštą naują Tiesos numerį ir nurodinėja, kokius straipsnius reikės paskelbti -- perskaityti. Pasirodo, ta "extra laida", kurioje jau išspausdintas... "liau-

pareigūnų palankumą senajai "vieningos nedašomos" Rusijos imperijos idėjai. Nežinau, kiek jų tokių yra, bet sakykite, o kokia gi mūsiškių politikų nuomonė tuo reikalu? Kodėl ALT, Vliko, Lietuvos Laisvės Komiteto ir netgi diplomatų laikysena tokia ypatingai psantūri Pavergtųjų Tautų Savaitės ir ypač tuo reikalu Kongrese priimtos rezoliucijos atžvilgiu? Nei "manifesto", nei nieko ta proga... Tik LNT išdrįso priminti. Kas tai: ar irgi palankumas "vieningai nedašomajai", ar tik baimė nusi-dėti kokią valdžininkų?

T.D.,
Chicago

ŽODIS PRIE IŠTRAUKŲ BE KOMENTARŲ

Ne retai sumanus ir sąmojingas Juozas Pivorūnas Naujienose liepos 2 dieną atsliepė į Dirvoje spausdintas ištraukas be komentarų iš Jono Meko Paskutinių dvylikos sekundžių ir Dan Propper Paskutinės valandos pasakėčios. Ne retai sumanus ir sąmojingas Juozas Pivorūnas šį kartą nepasirodė nei labai sumanus, nei gano sąmojingas. Sumaniam ir, priedo, sąmojingam žmogui net nepatogu priminti, kad, pavyzdžiui, pinigų pasiskolinti yra įvairių įvairiausių būdų. Kas nori "pasiskolinti" pinigų, tas nebūtinai eina plėšti banko. Kas nori "pasiskolinti" eilių, tas nebūtinai turi jas "skolintis" tiesiai iš vieno arba kito leidinio. Tam yra ir "kreivėsnų" būdų. Pavyzdžiui, tų pačių bytnių mėgiamos poezijos sesijos.

Sumaniam ir sąmojingam Juozui Pivorūnui vertėtų priminti ir štai ką: 1) Leidinyje The Beats yra aiškiai pažymėta, Dan Propper Paskutinės valandos pasakėčios copyright data, kuri Pivorūno straipsnyje Bekomentarinii insinucijų komentarai, matyt, "bus tyčia ar netyčia" pražiopsota, tariant jo paties žodžiais: 2) Liepos 8 dienos Drauge apie tą patį reikalą rašęs žurnalistas pastebėjo ir kitą smulkmeną, būtent: liepos 3 dieną Chicago dienraščio Sun-Times knygy skyrė recenzuojamas leidiny, kuriame su Paskutinės valandos pasakėčia dalyvauja ir Dan Propper. Recenzentas teigia, kad pasakėčia, prieš jos pasirodymą juodu ant balto, skaityta ir Chicagoje.

Taigi, nėra jokio pagrindo iš anksto ginčyti, jog toji pasakėčia negalėjo būti skaityta ir kitur, sakykim, New Yorke. Ir taip pat nėra jokio pagrindo iš anksto ginčyti, kad bytnių poezijos vakarais nesidomėtų bent vienas jaunosios kartos kultūros žurnalas Metmenų bendradarbis, o nesidomėjimu Jono Meko tikrai nesinorėtų insinuoti.

A.A.

dies seimo" nutarimas apie Lietuvos santvarkos pakeitimą!

Pasirodo, visi to "liaudies seimo" nutarimai buvo atiduoti į spaustuvę dar prieš tam seimui susirenkant. Tiesos ekstra laidos turėjo atsidurti gatvėje tuoj po atitinkamų posėdžių. Buvo manyta, kad santvarkos klausimas bus pristumtas pirmajame posėdyje. Šios pertraukos metu tas ekstra Tiesos numeris turėjo išeiti gatvėn. Bet, ekstra laida jau atspausdinta, nutarimas paskelbtas, o "seimas" dar nepradėjo apie tai nei kalbėti. Teko ekstra laidą šulaukyti ir tik radijo pranešėjus laikyti pasiruošiusius ją viešai skaityti, kai tik bus duotas ženklas, kad "jau!".

Iš viso iš tos ekstra laidos nieko neišėjo. Posėdis užsitęsė, lietus lijo, žmonės negalėjo gatyvė rodytis, laikraščiai išnešiotų jų nebebuvo galima sugaudyti, ir nutarimų paskelbimą laikraščiuose teko atidėti kitai dienai. Pietų pertraukai pasibaigus, Gedvilas referuoja pirmąjį klausimą dienotvarkėje, santvarkos klausimą. Tarp ko kita sako:

"Sovietų Sąjunga, stovėdama darbo žmonių reikalų sargyboje, padarė sau reikiamų išvadų. Šių išvadų išdavimas matome šiandien Lietuvoje... Ar gali liaudis dar dvejoji? Lietuva turi būti paskelbta socialistine tarybų respublika! Tai yra mūsų politinio gyvenimo raidos išvada. Tegyvuoją Lietuvoje tarybų valdžią!"

Po Gedvilio kalbos, prezidentas iššaukia iš salės kalbėti "atstovą" Rocių. Tas eina tribūnon pro prezidentą. Adomaskas, pirmininkas, iš savo bylos ištraukia popierio lapą ir paduoda Rociui. Tas, vietomis klupdamas, karščiuodamasis skaito, beria virtinę šūkių. Pabaigoje pasirodo, kad Adomaskas vėl bus neapsižiūrėjęs ir padavęs Rociui kalbą, skirtą diskusijoms dėl antrojo klausimo, tai yra dėl įsijungimo į Sovietų Sąjungą, o ne dėl santvarkos pakeitimo. Nes Rocius "prakalba" baigėsi štai kokių pareiškimu:

(3)

"Mūsų susijungimas su Sovietų Sąjunga duos mums gražų, kultūrinį-ekonominį gyvenimą!"

"Ne į temą" pakalbėjo ir Vaineikienė iš Palangos. Ji irgi turėjo raštelį, kuris greičiausiai buvo skirtas paskaityti po Pakarklio, o ne po Gedvilio kalbos. Bet vis tas Adomaskas: iššaukė ją dabar. Ji ir paskaitė:

"Liaudies atstovai! Aš galiu tik pareikšti mus išrinkusios liaudies vienintelę valią--už įsijungimą į galingos Sovietų Sąjungos tautų šeimą!"

Trumpiausia ir iš esmės teisingiausia kalba... Nes tos "liaudies", kuri visą tą seimą "išrinko" tikrai vienintelė tokia valia ir tebuvo, o Vaineikienė (ar betkas kitas) tik tokią valią tepareikšti ir galėjo...

R. Žebenką gavo raštą į temą. Jis apie įsijungimą neskaitė. Bet paskaitė:

"...kritiškiausiu momentu Raudonoji Armija ištisė mums pagalbos ranką... turime persitvarkyti į socialistinę sovietų respubliką..."

Atėjo skaityti Abdulsaitė, ir vėl išoko į antrąjį punktą:

"...Taigi matome, kad išsivadavimui kelias yra vienas. Moterys gali pilnai laisvomis tapti... tikrai per socialistinę tarybų Lietuvą, įsijungiant į Sovietų Sąjungą!"

Gedvilas apsidžiaugė, kad "visi vieningai pritaria" ir perskaitė rezoliuciją, kurios esencija buvo šiedu sakiniai:

"Lietuva skelbiama socialistine tarybų respublika... Tegyvuoją viso pasaulio darbo žmonių vadas ir mokytojas draugas Stalinas!"

Adomaskas skubiai sako: "Statau balsavimui, kas už tą deklaraciją, prašau pakelti rankas".

Pakyla miškas rankų.--partery, ložose, aukštuose. Partery atrodo, kad visi kelia rankas. O partery pilnas, yra ir stačių. Sėdimų vietų partery 372, su stovinčiais apie 400, aukštuose mažiausia kita tiek. Visi bals-

suoja. O juk balsuoti "išrinkti ir įgalioti salėje yra tik 77... Ar tų 77-nų rankos pakeltos, niekas nesitvėrauja, niekas netikrina. Užtat aiškiai matau, kad uniformuoti tie raudonarmiečiai, kurie įsimašę tarp sėdinčiųjų irgi kelia rankas. Kažin kaip tie, kur po stalų? Ar juos pakaitė pertraukos metu? Argi nekalbėjo "liaudies atstovai", kad tie, kur su automatais, yra tikrasis "liaudies valios šaltinis"? Argi neskakė pats Paleckis, kad be jų nieko to nebūtų? Argi neskakė Gedvilas, kad ta "darbo žmonių sargyba" padarė sau išvadą, ir mes Lietuvoje dabar matom tos išvados išvadas...

Tie 77 ištisų nebesvarbu: pakeltų rankų daug, "ura" triukšmingas, ir Gedvilas, nebelaikdamas nesusigaudančio Adomasko paskelbimo, kad rezoliucija priimta, pirmąjį vaidinimo aktą "užapskritina":

"Liaudies seimo prezidentu vardu sveikinu visus liaudies atstovus su nauja politine santvarka, Lietuvos socialistine tarybų respublika".

Tuo metu iš užkulisio atneša Gedvilui raštelį. Tas pasižimbda su Adomasku ir skelbia pusvalandžio pertrauką.

O užkulisyje dabar įaudinasi jau visa "liaudis". Jau atėjo laikas vaidinti antrąjį veiksmą, reikia leisti į sceną Pakarklį, o jo rolės teksto vis dar nėra. Iškviečia į užkulįs vyriausį režisorių Pozdniakovą. Ir tas nieko negali padaryti: lėktuvas iš Maskvos jau atskrido, o kalbos teksto neatvežė. Tekstas Kremliu. Gedvilas siūlo pertrauką pratešti, kad tuo tarpu skristų kitas lėktuvas ir atvežtų kalbą. Bet visgi per ilgą laukti, Paleckis siūlo sukeisti vietomis dienotvarkės punktus ir dabar leisti scenon trečią veiksmą su Mickiu priešaky, apie žemės nacionalizaciją. Bet Sniečkus Paleckį suniekina: kaip gi gali nusavinti žemę, kol neįsijungta į Sovietų Sąjungą! (Kodėl jis taip manė, nežinia. Gal bijojo, kad Kremliaus valdžia neišsiųstų ir neįtartų, kad čia nori patys vienį viską susitvarkyti).

Pakarklis dabar jau buvo laimingesnis, nes pagaliau ir kiti susirūpino jo bėda. Susirūpino ir pasijuto pasimėtę. Bet iš keb-lumų išvedė pats vyriausias šeimninkas -- Dekanozovas. Turbūt Pozdniakovo pakviestas, jis įėjo į užkulįs. Visa tenai susimetusi "liaudis" nutilo. Dekanozovas su keliais didžiūlais pasitraukė į vieną iš užkulisinių kambarių. Nusėdino ir Pakarkdis.

Po kiek laiko Pakarkdis grįžta užkandinėn su "role". Pirmo puslapio kampe trys violetiniu rašalu parašytos raidės: V.G.D. Tai Dekanozovo inicialai. Pasirodo, vieną "rolės" projekto nuorašą Dekanozovas turėjo pas save, Kaune. Ar telefonu su Maskva susisieks, ar pats savo atsakomybe, jis projektą patvirtino ir leido Pakarkliui tą "liaudies valią" viešai perskaityti...

Po pertraukos jis ir skaito: "Šiandien seimas priėmė didelės istorinės reikšmės deklaraciją... Dabar prieš mus kitas klausimas, jaudinas visą mūsų liaudį, klausimas, nuo kurio išsprendimo priklauso Lietuvos likimas..."

Ir pabaigoje: "...sprendimas, kurį mes turime padaryti šią istorinę valandą, yra aiškus: Lietuvos tarybų socialistinė respublika turi įeiti į lygiateisių tautų šeimą..."

Po Pakarklio triukšmingai "liaudies valią" reiškia... Petras Cvirka, Liūdas Gira, Berelis Fridmanas, Mikailina Meškauskienė ir daugiau už kitus vargo skaitymo mene parodęs Tomas Tamulevičius. Po jo, salėje iš kedės pakyla apšepęs žmogelis ir iš lapelio skaito: "Draugai, iš visų čia pasakytų kalbų paaiškėjo, kad atstovai pritaria atstovo Pakarklio pranešimui. Tad gal reikėtų pasiūlyti baigti diskusijas ir duoti Pakarkliui baigiamąjį žodį, o po to eiti prie balsavimo". Tas nelengvai persakytas bet nuoseklus pasiūlymas visų salėje sėdinčiųjų pakelto mis rankomis pavirsta liaudies valia. Scenon vėl išleidžiamas Pakarkdis, kuris vėl skaito: "Nebesant daugiau kalbėtojų, tenka laikyti klausimą esant aiškiu. Kalbėtojai pasisakė vieningai: Lietuva turi tapti sovietų socialistinių respublikų sąjungos nariu. Todėl siūlau priimti tokią deklaraciją..." Deklaracijos esmė--prašyti priimti... (Nukelta į 5 psl.)

Žalgirio mūšis (3)

J. Jakštas

LENKIJA IR VOKIEČIŲ ORDINAS

Konradas Mozūrietis Ordina kvietė sutartinai su vyskupu Kristijonu ir jam apsigyventi pažadėjo Kulmijos žemę su 2 pilimis. Žinoma, tiek kunigaikštis, tiek vyskupas tikėjosi jį turėti sau veiksmingu pagalbininku prūsus nukariaujant ir krikštijant. Tačiau prašmatnūs Ordino d. magistras Hermanas Sala nepasitenkino minėtais dovanojimais, bet, greičiausia pamokytas patyrimo Burzeno žemėj, pasirūpino sustiprinti savo padėtį Prūsijoje imperatoriaus Fridricho autoritetu.

Būdamas šio imperatoriaus artimu bendradarbiu ir būvdamas jo dvare Italijoje, jis išgavo iš jo garsią auksinę bulę (1226). Imperatorius jai garantavo Ordinui tiek Konrado siūlomą Kulmiją, tiek prūsų užkariausimas žemes. Tuo būdu Ordinas įėjo į Prūsiją su imperatoriaus globa ir su ryžtu savaimingai veikti. Jo savaimingumą patvirtino ir popiežius, kai davė jam bulę (1334), kurią Kulmijos ir užimamas Prūsijos žemes ėmė į šv. Petro globą ir leido jas amžinai Ordinui pasilaikyti.

Tuo būdu Ordinas žengė į Prūsų žemę abiejų krikščioniškų autoritetų palaimintas ir jų privilegijų apdovanotas. Tad sutartys su Konradu ir su vyskupu Kristijonu jam nereikšmingomis tapo. Iš tikrųjų, Ordinas, vos įkėlęs koją į Prūsiją, savarankiškai veikė. Jam svetimi buvo bet kokie ryšiai su Konradu ar su Lenkija apsimai. Lenkija per pirmąjį jo kūrmosi amžių nė negalėjo jam trukdyti, nes pati tada nebuvo vieninga valstybė. Ji tegyveno suskilusi į daugybę sritinių kunigaikštysčių, kovojusių nuolat tarp savęs ir dėl didžiojo kunigaikščio sosto. Tad Ordinas, remiamas iš Vakarų atvykstančių kryžininkų ir kolonistų iš Vokietijos, galėjo netrukdomas plėstis Prūsijoje ir XIII a. gale (1283) pasiekti Nemuną. Ir kai Lenkija susivienijo Vladislovo Lokietkos valdžio (1306-33), ji susidūrė jau su stipria Ordino valstybe.

Susivienijusi Lenkija stengėsi apjungti aplinkini-

nes slaviškas sritis, į kurias jau giliai įsiskverbė vokiečiai kolonistai. Lenkijos susiskaldymas XIII a. lengvino vokiečių skverbimąsi.

Vokiečių ekspansija tiek veikė Lenkiją, kad jos Piasų valdomos Silezijos sritys atitruko nuo Lenkijos ir vokiškomis tapo. Lenkus ir vakarų slavus aplamai, veikė ne tik taiki vokiška imigracija, bet ir vokiška militarinė jėga. Šiuo atveju itin veiksmingi buvo Brandenburgų ir Saksų markgrafai, iš pat pradžių (nuo XII a.) įsikūrę kolonizaciniame krašte ir ginklu sau lenkų slavus. Jie, vokiečių karalių remiami, nuolat kovojo su lenkais ir čekais dėl slaviškųjų sričių, ypač dėl didžiojo Pamario krašto Oderio upės baseine. Dar savų slaviškųjų kunigaikščių valdomas kraštas nuo XIII a. kryo į Brandenburgų markgrafų įtaką ir pagaliau jiems teko. Iš jo išsiskyrė rytinė dalis, vad. Pamarėlis (Pomerellen, Vyslos žemupio sritis su Dancigo miestu. Šią sritį stengėsi sau išlaikyti susivienijusi Lenkija.

Lokietka, vos tik vainikuotas karalium, prisijungė Pamarėlį (1306), atremdamas Brandenburgų pretenzijas. Kai Brandenburgas vis dėlto kėsinosi sritį pasigrobtį, Lokietka pasikvietė į talką Ordiną. Šisai išvarė brandenburgiečius, išžudė lenkų įgulą Dancige ir patį miestą sudegino. Užėmęs Dancigo apylinkes, Ordinas prisijungė Pamarėlį (1308). Tai buvo didelis smūgis Lenkijai, kurio ji per amžius neužmiršo.

Ordinas, užimdamas Pamarėlį, gavo laisvą susisiekimą su vokiškėmis žemė-

mis ir atkirto Lenkijai keilą, į jūrą. Lokietka veltui kovojo su Ordinu dėl Pamarėlio, kviesdamasis į talką net Gediminą (1325). Kovą dėl jo perėmė įpėdinis Kazimieras D. (1333-70).

Kazimieras, vis dar tvirtindamas tėvo pradėtą valstybės vienybę, nebepajėgė vesti kovų su kryžiuočiais dėl aplinkinių kraštų, ypač Pamarėlio. Tad jis sutarė su jais Kaliso taiką (1343), pagal kurią išsižadėjo Pamarėlio ir Kulmijos, bet gavo Dobrynės ir Kujavios žemes.

Labiausiai, matyt, lenkai atjautė Pamarėlio netekimą, kad Kazimieras ir po taikos vis dar titulavosi "Viespats ir įpėdinis Pomeranijos". Tačiau jis nebandė toliau kovoti su kryžiuočiais. Jo dėmesys pakrypo į rytus, į buvusią Haličo-Volinijos valstybę, kur jis susidūrė su ankščiau krašto siekiančiais lietuviais. Čia kodavomai lenkai suartėjo su lietuviais ir jiems kilo sumanymas pasidaryti lietuvių krikštytojais.

Kazimiero ir kitų lenkų kunigaikščių iniciatyva pradėta susirašinėti su popiežiais lietuvių krikšto reikalu. Iš susirašinėjimo aiškėja lenkų intencija tapti taisiais lietuvių krikštytojais ir taip veikti prieš Ordiną, kuris kėsinosi jiems krikštą kardu nešti. Tuo būdu, priešybė Ordinui artino lietuvių ir lenkus ir buvo pirmieji aktyvūs anos lemtingos Kriavio unijos. Istoriai abiejų tautų priešas jungė jas ir tolimesnį įvykių raidoj laudžiai sužiedę bendram žalgirio žygiui.

KA BANDOMA SU TOKIU FILMU PRATURTINTI?

Povilas Jasiukonis

Neseniai iš spaudos išėjo leidinėlis vaikams (?)-Algio Trakio ir Taktuko Šleivio KOVA SU GAIDŽIU. Techniškai išleistas švariai, trijų spalvų viršelias, Gausiai iliustruotas įvairiaspalviu piešinių nuotraukom. Leidykla šiam leidiniui specialiai užsakė naujas, stambias lietuviškas raides, kad būtų lengviau vaikams skaityti. Pastebima, kad, spaudinį ruošiant, įdėta nemaža pastangų ir išlaidų.

Leidinėlio autorius Algirdas Gustaitis įvadė rašo, kad "...čia spausdinamas visas filminis tekstas, panaudojant kai kuriuos jo piešinius." Tas filmas esąs "...ar tik ne pirmas lietuviškas pieštas, spalvotas, garsinis filmas--kartūnas. Visuo-

menėn paleistas 1959 metais, minint lietuviško filmo 50-metį."

Leidinyje labai intriguojantis, pilnas paslapčių...

Pirmoji paslaptis--koks jo tikslas? Antroji paslaptis--kodiam skaitytojų amžių jis taikomas?

Jis sunkiai suprantamas vaikams ir per daug vaikiškas suaugusiems. Gal jis niekam ne-taikomas ir atstovauja "tuščias pastangas"??

Kas šiuo leidiniu bandoma praturtinti--lietuviškas literatūrinis lobynas ar lietuviškų filmų kra-tis? Teigiama atsakymo nėra.

Kaip literatūrinis leidinys jis vargu suras vietą lietuviškose leidybųose dėl aiškių kūrybinių trūkumų, tęstinumo stokos ir są-

Tai ne žuvęs už tėvynę skautas, paguldintas prie stovyklos vėliavos, bet sktn. B. Rėkus, besislėpdamas nuo kaitrios saulutės, medžio pauksmėje prisnūdęs gražiame Pymatuning ežero krante... Dirvos nuotrauka

TAIP MES ORGANIZAVOME LIETUVOS PAVILJONĄ

Alb. Valentinas

Buvo ta pati šeštadienio diena, kada atidarė chicačiškę parodą. Iš ryto paskambino Jonas Jasaitis, kad pagelbėčiau mūsų paviljono reikale. Nuskubėjau pas jį. Jis ir sako: --Pasiimsime dar Stasį Šiau-čiūną ir važiuosime ubagais... --Bet ubagais Lietuvoje niekas nevažiuo, o vaikščiodavo pėščiom iš kiemo į kiemą... --Kaipgi, buvo ir važiuotų ubabų. Dar prie vežimo prisirišę penimą kiaulę... Na, o mes tai ubagais važiuosime automobiliu... Vietoje tarbos, jis pasiėmė

ryšio tarp žodžio ir paveikslų trūkumo.

Panašūs spausdiniai dažnai tarnauja filmų reklaminiams tikslams. Šis leidinys, tikriausiai, ir yra reklama filmui. Oi, kokia brangi reklama!

Reklamuojamą "filmą" teko matyti. Jis pieštas--animuotas. Užtrunka apie penkias minutes. Jo vadinimas garsiniu --atskiru nuomonės reikalas. Nėra dia-logų. Jeigu magnetinė garso va-ga dar neišsistrymusi ir ją pa-vyksta prožektoriuje įjungti, pa-sigirsta pusėtina pianinio muzika ir įvairūs žvėriški rėksmai. De-rinys neaprašomas...

Jaunasis dailininkas Vytautas Stasiūnaitis (17 metų) ir jo šeimos nariai pilnu smarkumu kar-tūną ruošė, beveik be pertraukos keturis mėnesius. Jų viltys buvo sąžiningos ir šviesios. Jau-nasis animatorius pasireiškia gabumais dailėje ir turi troškimą gaminti pieštus filmus. Jo sti-lius dar neišsidirbęs, tačiau jau rodo žvilgtį pažadą. Jis šį pa-vasarį, vos tik baigęs gimnaziją, gavo dailininko darbą vie-noje žymioje Amerikos moksli-nių filmų istaigoje. Joje jis tu-rės galimybių praturtinti savo filmines žinias, kurių iki šiol jam dar trūko. Jo ligšiolinis filmų patarėjas buvo piešto filmo minties ir leidinėlio autorius.

Apie patį kartūną, dramatinio atžvilgiu, nėra daug ką ir pa-sakyti. Jį galima būtų pavadinti filminiu bandymu, kuriuo buvo graibstomasi tamsioje, ieškant turinio ir sąryšio. Originalioje būklėje jį vadinti užbaigtu filmu tarp filmų gamintojų būtų skai-toma nuodėme. Jo gamintojas, atrodo, neturėjo pilno scenari-jumo ir dirbo iš palaidų užrašų.

Nepaprastai malonu matyti, kad atsiranda vis daugiau lie-tuviškais filmais besidominčių asmenų, kurie apie filmų gamy-bas bando išmokyti sunkiu darbu ir neišvengiamais nepasiseki-mais. Tačiau pasidaro labai ne-malonu, kad tokiais darbais yra suvedžiojama lietuviška visuo-menė, ir kad jai paleikamas įspūdis, jog darbai, kaip mini-mas "filmas" ir jį reklamuojas leidinėlis, atstovauja naują lie-tuviškų filmų lygį. Nejaugi lie-tuviai nesugebėjo per 50 metų pa-daryti kokios pažangos filmų ga-nybos srityje?

Pavadinim tokį gaminį "pir-muoju lietuvišku pieštu, spalvo-tu, garsiniu filmu--kartūnu" yra begėdiškas įžulumas ir filmų ga-mintojų nužeminimas.

portfelį, ir mes išvažiuosime ubagais... Nel kiek toli pava-žiavus--kad ims pili lietus, kad ims...

--Prasta ubagystė lyjam...--sakai.

--Niekio, šunys tokiam laike tūno būdosi ir neužpuls...

Dar kiek pavažiavus, automo-bilis--stop! Pajudame pusę bloko ir vėl--stop.

--Lietuvoje ubago arkdys bū-davo patikimesnis...

--Tikrai šiandien nesiseka ubagais... Kad nors dasikas-tume kaip iki garažo...

Iki garažo dasikasėme. Pa-skambino Jonui Vaičiūnui, kad esame "trobelyje". Šis tuoj at-lėkė su savo "kedalaku", nors ir jo bebuvu likusi tik viena pa-danga sveika. Laimel, meistrai greit sutaisė ir mūsų automo-bilį.

Sustojame prie lietuviško mi-lijonieriaus, stambaus automo-bilių prekybininko įmonės. Kaž-kaip nedrąsu. Nors ne dėl savęs ubagauji, bet dėl garbės ir šlo-vės mūsų Lietuvėlės. Baisiai trūksta pinigų to paviljono reikalams.

Vyrai, drąsiau! Savi pas sa-vus...--drąsiau...--Juk taip ir bi-znieriiai skelbia...

Juodu nueina, o aš lieku maši-noje. Lietus barbena į langus. Praeina pusvalandis--negrįžta. Galvoju, jog atsineš visą tiks-tantinę, kaip taip ilgai spavie-doja... Po valandos sugrįžta.

--Kiek?--klausi.

--Guziką gavome...

--Tai ką veikėte visą valandą?

--Klausėmės pamokslių, pri-klody bei patarimų, kaip reikda dorai ant svieto gyventi... Ma-nėmė, jei duoda pamokslių, tai duos ir pinigų... Bet po valan-dos atsikėlė ir pasakė, kad šiandien neturįs laiko aukoti, tegu ateiname kitą kartą... Ateinantį penktadienį turėsiąs pasitarti--duoti ar ne...

--Su kuo, ar su žmona pasi-tarti...?

--Nežinome. Gal ir su Ilino-jaus Prekybos Rūmais...

Dabar važiuojame į vieną ban-ką. Pas bankininką.

--Vyrai, man rodos, kad ir čia gausime pypkės vožtuvėlį, o ne dolerį...

--Negi visi tokie patraukę...

Bet šis tiesus vyras nei pa-mokslių sako, nei patarimų siū-lo, tik paklausia--kieno vardu iš-rašyti čekį? Susitariame, kad konsulo vardu, Pasišaukia sekre-torę, paduoda jai raštelį, ir ši rašo čekį. Galvoju sau:

--Šis vyras gerai perpranta lietuviško svarbumo reikala. Dvidešimt penkinė jau kris...

Bet John Kazanauskas, Mutual Federal Savings įstaigos prez-dentas, paduoda šimto dolerių čekį ir šypsodamasis linki sek-mės lietuviškame darbe.

Dabar važiuojame į parodos patalpas su "Lithuania". Jasaitis ir sako:

--Vyrai, jau ketvirtą dieną į darbą neinu. Neišėina kaip, nėra laiko eiti į darbą... Žmona paskambino bosui kad sergu. Ir taip sunkiai, kad negali išlipti iš lovos ir pats ateiti prie te-lefono... Bet tas bosas mėgsta arvažiuoti pats aplankyti ser-gantįjį... Dieve neduok, jei jis šiandien arvažiuotų, tai pirma-dienį reikėtų eiti ieškotis kito dar-bo... Na, eisiu pas Vaičiūną varžtelį suknėti... (Mat, tas Jonas Vaičiūnas fabrike yra ins-pektoriūm).

Pagaliau tą vargšą Joną Jasai-tį užgulė paskutinė nelaimė: su-stojo ešes rankinis laikrodinis... Bet taip keistai: Kai Jasaitis eina--tai ir laikrodinis eina. Kai tik Jasaitis sustoja--ir laikro-dis sustoja... Kažinkas prie pa-viljono jam pranašiskai paaiš-ldino:

--Jonai, tai ženklina, kad tu dėl Bendruomenės labo turi eiti ir eiti kaip amžinas žydas... (Bus daugiau)

"LIAUDIES SEIMAS"...

(Atkelta iš 4 psl.)

Ir ši deklaracija priimama sa-lėj sėdincios publikos, jų tarpe ir penkių publikoje esančių gink-luotų raudonarmiečių balsais... Balsų niekas nei neskaitytoja. Gedvilas skelbia: "Priimta!" Jam staiga atsiliepia iš vietos pašo-kęs Meskupas (vienas iš kompar-tijos sekretorių): "Da dravstvujet velikij sovietiskij sojuz! Da dravstvujet russkaja semja na-rodov!"

Tais žodžiais prasidėjo "nauja era"...

Vaidinimo finale Gedvilas pa-siūlė pagerbti spektaklio ren-gėją ir vyriausį režisorių: De-kanozovą ir Pozdniakovą. Jie jau sėdi Lietuvos prezidento ložėje. Pozdniakovas atsistoja ir--irgi iš raštelio! --sako "lietuviškai": "Lei gy-voja Li-e-tuvos so-cialys-tyne respublika. Pir-myn y nav-jės par-galės".

Spektaklis baigiasi publikos giedamu Internacionalu--tuo me-tu ir SSSR himnu. Daugumas ru-siškai arba žydiškai. Girdėti ban-dymų giedoti ir lietuviškai, bet net Gira dar silpnai temoka vertimą. Taip nedrąsūs "mūže-mintieji" ir paskęsta rusiškai--žydiškame Internacionalo gau-dime.

Iš prezidentinės ložės paten-kinti eina didieji Lietuvos liau-dies valios mustatytojai: Dekano-zovas ir Pozdniakovas...

Bajoro Miknos Riestaragio nuotyčiai

VILA MEŠKA

BEACH ST.
MONUMENT BEACH
CAPE COD, MASS.
TEL. BUZZARD BAY
PLAZA 9-3251

Savininkai LUŠIAI ir VEITAI

ČIA GERIAUSIA PRALEISTI VASAROS ATOSTOGAS

VILA MEŠKA yra saulėtam Cape Cod, Mass., kurio kran-tus skalauja Golfo srovės šildomos Atlan-to bangos.

VILA MEŠKA tikram poilsui bei rūpesčių siūlo:

- ✓ Ramią ir gražią aplinkumą.
- ✓ Erdvius ir patogius kambarius.
- ✓ Gerą ir sveiką maistą.
- ✓ Neaukštas kainas.

SPORTO DIENOS

ATLANTO RAJONO SKAUTŲ SPORTO ŠVENTĖ

Birželio 25 - 26 dd. Worcesterio šventės laimėtojai tapo Worcesterio Nevėžio tuntas, kuriam galutinai atiteko Rajono pereinamoji taurė. Sporto šventės komisijos, geriausių sportininkų buvo išrinktas Worcesterio Nevėžio tunto skautas pėskl. S. Garsys.

Visose sporto šakose taškų surinko: Worcesteris 41 tašką, Bostonas 29 taškus ir New Yorkas 20 taškų.

Sesijų krepšinio rungtynių laimėtojai: 1 v. New Yorkas, 2 v. Worcesteris.

Jaunių krepšinio ir lengvosios atletikos laimėtojai:

Krepšinis: 1 v. - Elizabethas, 2 v. - Bostonas, 3 v. - Worcesteris.

Visiems pirmų vietų laimėtojų buvo įteiktos statulėlės, o antrų ir trečių vietų laimėtojų specialūs Atlanto Rajono Sporto šventės pažymėjimai.

Worcesterio komandai laimėjus tris kartus ne iš eilės, Atlanto Rajono pereinamoji taurė atiteko galutinai.

Worcesterio Lietuvos Bendruomenės skirto taurė atiteko geriausia sportininkui pėskl. S. Garsui; Maironio parko skirto taurė buvo įteikta New Yorko sesijų komandai, laimėjusiai pirmą vietą krepšinyje; Amerikos

kėle pietus, vyko krepšinio ir tinklinio rungtynės. Vakare saulei nusileidus, įvyko Joninių laužas, Laužo įdomia ir pasisekusia programa, vaizdelį Prie Malūno atliko Worcesterio skautės ir skautai. Vaizdelį parašė ir į jį laužui su skautais paruošė, s. v. v. sl. L. Jakubauskas. Po laužo sekė šokiai.

Sekmadienį iš ryto vyko lengvosios atletikos varžybos, gi po lengvosios atletikos krepšinio ir tinklinio finalinės rungtynės.

Šventėje dalyvavo krepšinio, tinklinio ir lengvosios atletikos komandos iš New Yorko, Bostono ir Worcesterio, o taip pat jaunių krepšinio ir lengvosios atletikos komandos iš Elisabeth, New Yorko, Bostono ir Worcesterio. Šioje sporto šventėje dalyvavo ir sesijų krepšinio komandos iš New Yorko ir Worces-

terio.

Šios sporto šventės laimėtojai tapo Worcesterio Nevėžio tuntas, kuriam galutinai atiteko Rajono pereinamoji taurė. Sporto šventės komisijos, geriausių sportininkų buvo išrinktas Worcesterio Nevėžio tunto skautas pėskl. S. Garsys.

Visose sporto šakose taškų surinko: Worcesteris 41 tašką, Bostonas 29 taškus ir New Yorkas 20 taškų.

Sesijų krepšinio rungtynių laimėtojai: 1 v. New Yorkas, 2 v. Worcesteris.

Jaunių krepšinio ir lengvosios atletikos laimėtojai:

Krepšinis: 1 v. - Elizabethas, 2 v. - Bostonas, 3 v. - Worcesteris. Visiems pirmų vietų laimėtojų buvo įteiktos statulėlės, o antrų ir trečių vietų laimėtojų specialūs Atlanto Rajono Sporto šventės pažymėjimai.

Worcesterio komandai laimėjus tris kartus ne iš eilės, Atlanto Rajono pereinamoji taurė atiteko galutinai.

Worcesterio Lietuvos Bendruomenės skirto taurė atiteko geriausia sportininkui pėskl. S. Garsui; Maironio parko skirto taurė buvo įteikta New Yorko sesijų komandai, laimėjusiai pirmą vietą krepšinyje; Amerikos

Lietuvių Veteranų taurė įteikta Bostono tinklinio komandai, laimėjusiai pirmą vietą: Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelio taurė įteikta pirmą vietą laimėjusiai Worcesterio krepšinio komandai; p.p. M. ir S. Prapuolenių taurė Elizabetho jaunių komandai laimėjusiai pirmą vietą krepšinyje. Laimėtojų dovanas įteikė Atlanto Rajono Vadeiva s. P. Molis, buvęs ilgametis Worcesterio Nevėžio tunto turtininkas.

Į šventę atsilankė LSS Pirmosios Pirm. v. s. dr. V. Čepas, Nevėžio tunto dvasios vadas ps. kun. J. Steponaitis, kun. M. Tamulevičius, Pirmosios Vicepirm. v. s. K. Jonaitis, LSB Vadijos narių v. s. A. Venclauskas, s. V. Mantautas ir ps. R. Pakalnis; taip pat s. M. Manomaitis, LSS Atlanto Rajono Vadeiva s. A. Labuckaitė ir ps. I. Simulynaitė.

Atskiras vietoves atstovavo savo vienetų vadovai įgalioti: s. v. v. sl. R. Bričkus, s. v. v. sl. R. Klivečka ir sl. V. Bitėnas.

Šventėje taip pat dalyvavo Lietuvių Bendruomenės pirmininkas V. Mačys, Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelio pirmininkas J. Adomavičius, pirmieji skautų sporto šventės rėmėjai p.p. M. ir S. Prapuoleniai ir dabartinis skautų Tėvų komiteto pirm. J. Pipiras, be kurio darbo ir pagalbos ši sporto šventė nebūtų buvusi tokia sėkminga.

Ši sporto šventė po dviejų sėkmingų ir pakilių nuotaikos dienų buvo užbaigta sekmadienio vakare vėliavų nuleidimu ir dovanų įteikimu. Tiek iš rekordinio sportininkų bei svečių skaičiaus, tiek iš dalyvių entuziazmo galime spėti, kad sportas ir lietuviškos šventės yra labai populiariūs skautiško jaunimo tarpe.

LIETUVOJ PASIEKTI LENGVOSIOS ATLETIKOS REKORDAS

Idomu sporto mėgėjams, susipažinti su Lietuvos rekordais. Paduodame tik vyrų grupę:

100 m: A. Židonis — 10,5 sek.
200 m: A. Pėras — 22,0 sek.
400 m: A. Židonis — 48,8 sek.
800 m: J. Pipynė — 1:50,0 min.

1000 m: J. Pipynė — 2:24,8 min.

1500 m: J. Pipynė — 3:41,1 min.

2000 m: J. Pipynė — 5:08,3 min.

3000 m: J. Pipynė — 8:15,6 min.

5000 m: J. Pipynė — 14:24,0 min.

10000 m: A. Liepus — 30:32,8 min.

Maratonas: V. Selenis — 2 val. 27:36,8 min.

110 s. kl.: S. Balsys — 14,8 sek.

200 m. s. kl.: S. Balsys — 24,7 sek.

400 m. s. kl.: S. Balsys — 54,8 sek.

Į tolį: A. Vaupšas — 7,36 m.

Į aukštį: T. Koreiva — 1,95 m.

Trišuolis: H. Tamulis — 14,81 m.

Su kartimi: J. Mozūra — 4,40 m.

Rutulys: A. Varanauskas — 18,13 m.

Diskas: A. Baltušnikas — 56,58 m.

Įetis: A. Zablovskis — 76 m.

Dešimtkovė: A. Černiauskas — 6268 t.

4x100 m: Kauno rinktinė — 42,6 sek.

4x100 m: Kauno rinktinė — 2:19,2 min.

4x800 m: Vilniaus ualgiris — 7:46,3 min.

4x1500 m: KPI rinktinė — 16:26,8 min.

K. B.

Patekti į skautų stovyklą ne taip lengva. V. sktn. G. Juškėnas, Dirvos bendradarbis, turėjo net atsklaupęs maldauti stovyklos vadovės Amandos Gelažytės, kad gautų leidimą apžiūrėti, kaip clevelandietės skautės įsikūrusios prie Pymatuning ežero.

Dirvos nuotrauka

B. ZALAGAITYTĖS IR PIPYNĖS NESEKME

Birutė Zalagaitytė nustojo pasaulio meistro vardo, nes jos buv. rekordą du kartus pataisė leningradietė E. Ozolina ir dabartinė pasekmė yra 59,60 m. Nors jos treneris L. Puskunigis daug ko tikėjosi, tačiau iki šiol lietuvių neatsiekė savo aukštos formos. Po silpno pasirodymo tarptautinėse rungtynėse Varšuvoje (Birutė užėmė tik trečią vietą) lietuvių dar silpniau pasirodė Maskvoje, užimdama net devintą vietą. Panašiai įvyko ir su SS meisteriu J. Pipyne, kuris jausdamas silpną formą ir pralaimėjimo baimę, pabėgęs prieš rungtynes bėgimo take, atsisakė bendrai 1500 m. bėgime dalyvauti. Skundėsi kojų skausmais.

SS lengvosios atletikos treneris G. Korobkov apie pajėgiausius lietuvius štai kaip sako: "Birutė šiuo metu vis labiau įsibėgėja", tad ir mūsų (su prask S. S-gos) stipriausią trejetuką vadiname šia tvarka: Ozolina, Zalagaitytė, Jaunzemė". Apie J. Pipynę: "Pipynė šiais metais sėkmingų startų neturėjo. Su iki šiol pasiektais rezultatais Jonas į olimpijadą nepateks".

Vasario 16 Gimnazijos skautai pakviesti į Šveicariją

Šveicarų skautai pakvietė šią vasarą LSB Vokietijos Rajono Lietuvos Vasario 16 Gimnazijos

Dirvą pasiūlyk savo
kaimynui susipažinti

Aušros tunto skautus į tarptautinę stovyklą, kuri įvyks Bonaduz--Graubundeno kantone, Šveicarijoje. Čia viena skiltis lietuvių skautų stovykla su šveicarų skautais 2 savaites šveicarų Alpėse ir po 4 dienas paviešės šveicarų šeimose.

Šveicarų skautų spauda šitą įvykį aprašė savo spaudoje, skirdama lietuvių tautos ir lietuvių skautų tragiškam likimui daug vietos, aprašydami žiaurią sovietų okupaciją ir lietuvių trėmimą į Sibirą.

Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos skautų kelionę į Šveicariją finansuoja lietuvių skautai Amerikoje.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

PRANYS ALSĖNAS

RUTA

Išleido RUTA, 89 Napier St. Hamilton, Ont. Kanada. Viršelį ir titulinį lapą piešė dail. T. Valius.

20 metų tos srities praktika

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų pervedimas į visus kraštus TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA Kur tik besiruošumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: MArket 2-4867

EAGLE STAMPS VISADA PADIDINA SUTAUPAS

the MAY co's (2) BASEMENT stores

MAY'S pinigų taupąs RUGPIUCIO BALTASIS ISPARDAVIMAS

In Our Money Saving AUGUST WHITE SALE

NEREIKALAUJAS LYGINIMO
NYLON TRICOT

Pritaikytos paklodės

Gera plaukasi..... Greit džiuona

- White
- Pink
- Blue
- Green
- Yellow

Baltos ar spalvotos, viršutinės ar apatinės... visos netikėtina pigios kainos, dėl to, kad įskaitytos į antrą rūši. Trūkumai tokie maži, kad juos galima pastebėti, tik labai atidžiai pažiūrėjus... ir jie visiškai nekenkia naudojimui ir grožiui. Pirk kiek galima anksčiau... mes manom, kad jie bus labai greit parduoti už tokia pigią kainą.

1.99
Kiekv.

Pagalvių užvalkalai ----- 69 c. kiekvienas

Pilni ar dvigubi dydžiai

Famous "Cone" Turkish Towels

2 for \$1

Large 22x44" size, colored stripe towels in rose, green, blue or yellow. Highly absorbent and long wearing quality. All cotton.

Foam Latex Bed Pillows

2 for \$7

Soft, comfortable sleep quality with removable white brocade zipper cover. Buy for every bed at this price.

72x90-Inch Size "Fieldglow" Blankets

3.33

84% rayon, 10% Or-lon® and 6% Nylon for extra warmth and long service. Solid shades of green, rose, red or blue.

Bath Mat Set 3-Pc. Contour

2.19

2 Sets \$4. Includes bath mat, contour mat and matching lid cover in easy to wash solid colors. Beautifully made. All cotton.

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi. — Šaukit Cherry 1-3000
The May Co.'s Domestic Department—Downtown and On the Heights

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Pas Pijų ir Hypatiją žiūrius viešėjo Dr. Jonas Yčas su šeima iš Toronto, vet. gyd. J. Kregždė su šeima iš Cincinnati, Neris Šimkus iš Chicagos ir kt.

• Tėvynės Garsų radijas, išsilaikęs dešimtį metų, pajuto didelius piniginius sunkumus ir talkininkų trūkumą.

Sekmadienį, liepos 31 dieną, tuojau po pamaldų, Čiurlionio ansamblio namuose Radijo Klubo valdyba šaukia klubo narių ir rėmėjų susirinkimą radijo programos padėti aptarti ir jos tolimesnį likimą išspręsti. Reikalas yra taip svarbus ir skubus, kad susirinkime turės būti padarytas koks nors konkretus sprendimas.

Visi nariai ir rėmėjai prašomi būtinai susirinkime dalyvauti.

• Skautų Tėvų Komitetas dėkoja aukojusiems skautų reikalams, po \$5.00: J. V. Stuogiams, P. Jurgutavičiui, M. Blynui, O. Vinclovienei ir J. Bakūnui.

• V. Čėsna, iš Montrealio, atvykęs į Clevelandą aplankyti savo žmonos M. Žyžniauskaitės - Čėsni enės ir prieš porą dienų čia gimusio sūnaus, aplankė Dirvą, pasidžiaugė padaryta pažanga ir paliko auką. V. Čėsna artimiausiu laiku persikels į Clevelandą, kadangi dabar žmona ir sūnus JAV piliečiai.

• Dr. B. Jankauskas, iš W. Brentwood, N. Y., viešdamas pas p. Pračkįus, ap-lankė ir Dirvą.

Parduodamas stilingai pastatytas namas

Labai gražus kaimo gyvenimas mieste. Gyvenkite puikiai apsidintam akro dydžio sklype, 8 kambarių, Ranch sandstone name.

Namas vieno aukšto, pilnas rūšys ir 2 mašinų garažas. Dvi minutės nuo susisiekimo, bažnyčių, mokyklų ir apsipirkimo vietų.

Šis puikus namas geroje vietoje, turi daug naudingų priedų. Apžiūrėjimui šaukite:

LI 1-4474

Išnuomojamas 5 k. geras butas

netoli Lake Shore Blvd. — 225 East 156 St. Kreiptis telefonu IV 1-6747. (88)

• Pranas Grigonis nuo rugpjūčio 1 d. atidaro miesto centre moderniškai įrengtą ir šių dienų automobilių taisymui pritaikytą garažą — Quik Auto Service, Inc. — 1304 E. 9 St., prie pat St. Clair. Visi lietuviai kviečiami garažo patarnavimu pasinaudoti prieinamiausiomis kainomis.

Išnuomojamas 5 k. butas pirmam aukšte. Radiatorinis šildymas. East 89 St., tarp Ansel ir Superior. Šaukti PO 1-2082. (87)

3 šeimų namas

Geram stovyje, puikus pirkinys pelnui. Yra 3 mašinų garažas. Parduoda už \$11,800. Šaukite Mr. Kaucnik IV 1-1042. (88)

KAS DIRVOS NESKAITO — DAUG NUSTOJA!

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasiteiraukite, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei neatsiųskite jų adresus, Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

Clevelandietės skautės, stovyklaujančios prie Pymatuning ežero, sekmadieniui atėjus visos pasipuošė išėiginiais rūbais, o neatvykus kunigui, drauge su stovyklaujančiais berniukais pagiedojo lietuviškas giesmes, kad geriau sektųsi stovyklauti, savo tėvynę mylėti ir skautybėje sustiprėti. Dešinėje mergaičių stovyklos vadovė Amanda Gelažytė, Greta jos M. Švarcienė--Neringos tunto adjutantė.

Dirvos nuotrauka

Clevelandiečiai kviečiami prie laužo į Trakų stovyklą

Clevelando skautės ir skautai siunčia stovyklinius linkėjimus visiems clevelandiečiams iš savo vasaros stovyklų. Palapinių miestai įsikūrę prie ežero, alsuoja pušų kvapą ir gėrisi dangaus platybė.

Kuršių Marių stovyklai, kurioje stovyklauja 38 sesės, vadovauja vyr. sklt. Amanda Gelažytė su būriu pagelbininkių: stovyklos adjutantė psklit. Regina Besparaitytė, jaunesnių skautų--Saulių palapinei vadovauja Neringa Kuncaitytė, Kobrų palapinei -- psklit. Rūta Gaidžiūnaitė, Udroms vyr. sklt. Nijolė Garlaitė ir Raseinių Magdėms -- psklit. Mirta Kižienė. Pirmąją pagalbą stovykloje teikia sklt. Audronė Gelažytė, dainų moko sklt. Nijolė Petkevičiūtė, sportą bei rytmetinę mankštą praveda psklit. Irena Besparaitytė su, Valdona Karosaite. Stovyklos laužams vadovauja psklit. Jūratė Laikūnaitė-Koklienė ir Rita Žagarskaitė. Maisto tiekimas Izabelės Navickienės žinioje.

Pilėnų skautų tuntas turi tris pastovykles:

Kap. Stp. Dariaus jūrų skautų laivo vadovaujama vyr. valt. Dž. Kižio,

D. L. K. Vytauto D. skautų draugovės -- vadovaujama draugininko vyr. sklt. Kęst. Gaižučio,

D. L. K. Kęstučio vilkiukų ir skautų pastovykliu vadovaujama vyr. sklt. Pauliaus Žygo.

Bendrą Pilėnų tunto stovyklos vadovybę sudaro: vyr. sklt. Pr. Karalius -- viršininkas, vyr. valt. Dž. Kižys--pavadootojas, psklit. Vl. Bacevičius--maitinimo vadovas ir vyr. sklt. Kęstutis Gaižutis--adjutantas. Stovyklauja 40 skautų.

Savaitgaliais Trakų stovykloje dar prisideda nemažai jūrų skautų--čių, skautų vyčių ir vyresnių skautų bei akademikų skautų--čių.

Skautiškajam jaunimui aktualiomis temomis pašnekesius praveisti pakviesti: A. Augustinavičienė, I. Jonaitienė, vyr. sklt. A. Šembergienė, B. Gaidžiūnas,

A. Mikulskis ir vyr. sklt. P. Karalius.

Liepos 30 d. t. y. šį šeštadienį visi Clevelando lietuviai maloniai kviečiami aplankyti Trakų stovyklą ir praleisti dieną skautiškoje aplinkoje. Iškilmingas vėliavos nuleidimas ir žodis bus 7 val. vakaro. Tuoj po iškilmingos dalies--laužas.

Į stovyklą važiuojama iš Clevelando Mayfield Rd, t. y. 322 keliu į rytus. Pavažiavus apie 60 mylių ir pravažiavus Simons kaimą, už pusantros mylios 322 kelio kairėje pusėje, jau įvažia-vus į Pennsylvania valstybę, rasite keldrodį į stovyklą.

Tat iki malonaus pasimatymo stovykloje!

Geriausios sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Pirmasis praeitą sekmadienį iš Lietuvos atvykusio Algirdo Urbonavičiaus susitikimas su kaimynais prie tėvų namų. Nuotraukoje matomi: K. Titas, J. Rinkus, Urbonavičių šeima, P. Milašius, Maslauskienė, M. Rinkus, O. Rinkuvienė ir kt.

Dirvos nuotrauka

čia
yra
maža
telefonų
namuose

Problema: ką daryti kai jūs esat lauke ir laukiat telefono?

Išsprendimas: pratęsimas į garažą ir prieškambarį. Taip, kad jus pašaukus tuoj galite atsakyti "Hello". Nereikia rūpintis ir skubėti.

Parankus pratęsimas už namų durų kaštuoja \$.95 mėnesiui ir taksai.

Šauk Ohio Bell ir užsakyk pratęsimą į telefonų trūkstamas vietas. Arba klausk vyro su telefonų mašina. Klausk taip pat apie "Princes Phone".

OHIO BELL MA 2-9900

KAS IR KUR?

• **Dr. S. Bačkis**, neseniai iš Prancijozijos persikėlęs į Lietuvos pasiuntinybę Washington, pakviestas pagrindiniu kalbėtoju į Kanados lietuvių dieną, įvykstančią Toronte.

• **Vytautą Marijošių**, buvusį Kauno Operos dirigentą, neseniai dirigavusį Muzikos Festivalyje, vykusiam Bloomfelde, prie Hartfordo, Conn., labai aukštai įvertino Hartford Times ir The Hartford Courant. Tų laikraščių muzikos bendradarbiai iškelia Vyt. Marijošiaus dirigentinius talentus. V. Marijošius dabar profesorijauja Hartt College of Music.

• **Jei pasisektų Kongrese** praversti imigracijos kvotų padidinimą, tai Lietuvos kvota iš 384, per metus padidėtų iki 1837. Tokiu atveju į JAV galėtų daug daugiau lietuvių atvykti, kurie dabar įsikūrę kituose kraštuose ir užvedę į JAV įkeliavimo bylas.

• **Naujon Kunigų Vienybės** valdybon išrinkti: pirm. P. Juras, nariai: J. Starkus, St. Raila, J. Končius ir J. Balkūnas. Kunigų Vienybės seimas įvyko liepos 20 d. Atlantic City.

• **Dr. S. ir O. Biežiai, A. ir B. Kalvaičiai**, atostogaujant Atlantic City, atsiuntė sveikinimus Dirvos skaitytojams.

• **J. Kepalas**, iš Venezuelos, mokėdamas prenumeratą atsiuntė ir \$5.00 auką.

DRAMOS KONKURSAI

1. P.L.B. Valdybos skelbiama me Jaunimo Dramos Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio lietuviai kūrėjai.

2. Dramos taikomos pradžios arba aukštesniųjų mokyklų amžiaus jaunimui. Žanrą ir temą pasirenka patys dramų autoriai. Dramos sceninis laikas 1 1/2 -- 2 val. Pastatymo išlaidos derintinos su išeivijos teatrų materialiniu pajėgumu. Premijos neskiriamos, jei nebus pakankamai vertingų ir šias sąlygas atitinkančių dramų kūrinių.

3. Dramų rankraščiai paršomi mašinėlė ir pasirašomi slapyvardžiu. Atskirame uždarame voke duodama autoriaus pavardė ir adresas su slapyvardžiu ir dramos pavadinimu. Vokai, ant kurių autoriai užrašys "nelaimėjus neatplėšti", nebus atidaromi ir kartu su rankraščiu gražinami autoriaus nurodytu adresu.

4. Už dvi geriausias dramas skiriamos premijos. Pirmoji premija -- tūkstantis dolerių (Mecenatas J. A. V. Lietuvių Bendruomenė). Antroji premija -- penki šimtai dolerių (Mecenatas Kanados Lietuvių Bendruomenė).

5. Tas pats autorius gali gauti abi premijas.

6. Premijas laimėjusių dramų pastatymo teisę trejus metus nuo premijos įteikimo dienos turi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba.

7. Konkurso Jury Komisijos sudėtis P.L.B. Valdybos bus paskelbta vėliau.

8. Paskutinė data konkursiniams rankraščiams įteikti (pašto išsiuntimo data) -- 1961 metų spalio mėn. 1 d.

9. Rankraščius siųsti šiuo adresu: P.L.B. Valdybos Sekretorius p. Kęstutis Grigaitis, 622 Davenport Rd., Toronto, Ont., Canada.

Ketvirtosios mergaičių stovyklos prie Spygliaus ežero stovyklautojos su vadovybe. Dešinėje stovyklos vadovė Sesuo M. Paulė.

Pirmoji savaitė mergaičių stovykloje prie melsvojo Spygliaus

Jau ketvirti metai kai Nekaltai Pradatosios Marijos seserys vadovauja mergaičių stovyklai Dainavoje, Manchester Mich. Ir šiais metais į šią puikią Dainavos stovyklavietę, prie melsvojo Spygliaus, kaip tie drugeliai, suskrido gražūs mergaičių būrys iš įvairių Amerikos pakraščų. Mergaitės suvažiavo džiaugsmo pilnos, savo tėvelių bei giminių palydimos.

Saulėtoje liepos 17 popietėje greit Dainavoje pasipylė klegės ir užvėrė gyvenimas. Vienos greit susirado pažįstamas mergaites, kitos dar nedrąsiai dairėsi aplink. Bet neužilgo visos susigyveno su stovyklos vadovybe, vienos kitą pamilo ir sudarė vieną didelę lietuvišką šeimynėlę. Kadangi visos buvo laimingos, turėdamos savo tarpe linksmą, mylimą bei energingą stovyklos vadovę Seselę M. Paulę, nuoširdų dvasios vadą Tėv.

J. Raibužį S. J., puikius mokytojus, būtent liet. kalbos mok. A. Banėniene, Faustą Strolia--dainų mokytoją, tautinių šokių mokytojas--Seselę M. Paulę ir Teresę Stasaitę, darbėlių mokytoją--Seselę M. Palmirą, stovyklos slaugę--Seselę M. Liuciją, sporto vadovę--Margaritą Šileikytę, paplūdimio sargę--Marytę Meškauskaitę ir "Liepsnelių" redakcijos globėją--Ingridą Stasaitę.

Visos stovyklautojos nuo ryto iki vakaro darbuojasi kaip bitelės, įvairiuose darbeliuose stovyklautojoms gražiai ir uoliai talkininkauja stovyklos pagalbininkės. Pagalbininkių pareigas eina Nijolė Grybauskaitė--seniūnė, Violeta Čižauskaitė--pavadoatoja, Giedrė Bajorūnaitė Saulė Buivydaitė, Marytė Gailiūšytė, Nijolė Jaškulytė, Virginija Kvedaraitė ir Boneta Salytė. Vos pro Dainavos kalnelius

pasirodžius pirmiems saulutės spinduliams, stovykla kas rytą keliai naujiems dienos darbams pagal nustatytą dienotvarkę. Pirmiausia visos susirikiuoja ir stovyklos vadovės lydimos, uniformuotos su daina, atžygiuoja vėliavos pakėlimui. Suskambėjus Amerikos ir Lietuvos himnams, visos renkasi į koplytėlę šv. Mišių išklausyti. Pasimeldusios į Aukščiausiąjį ir

pasisotinę energingai vykdo dienos programą.

Pamokose giliai savo gimtosios kalbos žinias, nagrinėja žymias asmenybes, smagiai dainuoja liaudies dainas dainų pamokose, audžia, siuvinėja darbėlių pamokose, linksmai šoka tautinius šokius. Papietavusios ir pasilsėjusios po minėtų pamokų skuba į viliojantį Spyglį pasipliuskinti bei atsigalvinti. Po pietų energingai sportuoja, Na, jau ir laikas ruoštis vakarinei programai.

Šios programos tokios įvairios, kad stovyklautojoms vis įdomu ką šiandien reikės suruošti. Šios savaitės bėgyje įvyko talentų vakaras, laužas, linksmavakaris, deklamavimo, dailaus skaitymo ir dainavimo konkursas, religinė valandėlė, istorinis laužas.

Kad darbas būtų našesnis, stovyklautojos yra suskirstytos būreliais. Būreliai pasirenko tokius vardus: Ramunės, Agonėlės, Rugiagėlės, Sniegėnos, Lelijos, Neužmirštuolės, Rožytės. Darbo ir džiaugsmo savaitę prisiminti savaitės pabaigoje išleidžiamas stovyklos laikraštėlis "Liepsnelės".

Dainavos kalneliuose dienos tokios geros ir trumputės, kad nejučiam, kaip naktis apgaubia stovyklos rajoną, o žvaigždutės labanakt palinki.

Ingrida Stasaitė

* ARGENTINA, paskelbė, kad Izraelio pasiuntinys Buenos Airese nesą pageidaujamas. Iš pareiškimo dar neaišku, ar Argentina galutinai nutraukia diplomatinis santykius su Izraeliu dėl nacio Eichmano pagrobimo prieš du mėnesius.

Su duona ir druska prie namų slenkščio sutinka B. Urbonavičius iš Lietuvos atvykęs savo vyriausiąjį sūnų Algirdą, kurio nebuvo matęs 16 metų. Šalia kiti Urbonavičių šeimos nariai.

Dirvos nuotr.

Kada Broadway teatre vaidins Lansbergio "Penkis stulpus"?

Sydney Walters perėmė A. Lansbergio dramos Five Posts in the Market Place režisūros vadeles. Šis garsus amerikiečių režisierius praėjusiais metais pastatė Broadway'uje pjesę Third Best Sport su Celeste Holm pagrindiniame vaidmenyje. Paskutinė jo režisuotoji drama Off-Broadway'uje Me, Cadido, buvo kritikos labai šiltai priimta. Mr. Walters taip pat yra nuolatinis CBS televizijos režisierius. Ankstesnysai Five Posts režisierius, Boris Tumarin, buvo pri-

verstas pasitraukti, nes jo 1960-61 m. sezono sutartis su Gate teatro repertuaru apriboja įj trimis tojo teatro pastatymais.

Five Posts autorius pasirašė sutartį su Cricket teatro savininke ir "producer'e" Rhett Cone, kuri tuomi perėmė dramos pastatymą iš John Lotas'o. Kaip mūsų buvo pranešta anksčiau, Mr. Lotas planavo pastatyti Five Posts 1959-60 m. sezoną, bet porą sykių turėjo atidėti premjerą dėl laiko stokos ryšium su savo ankstesniojo pastatymo Mark Twain Tonight problemomis. Mrs. Cone ir jos Cricket teatras yra žinomi New Yorko teatro pasaulyje visa eile poetinės ir avangardinės dramos pastatymų, kaip Hamlet of Stepney Green ar Jean Anouilh Ardele.

Five Posts premjera numatyta šių metų lapkričio arba 1961 m. sausio mėnesį. Tikslī data bus pranešta vėliau.

PHILADELPHIA

BALFo rinkliava

Philadelphia valdyba uoliai ruošiasi praversti metinę rinkliavą Philadelphia mieste ir apylinkėse. Rinkliava turėtų prasidėti liepos mėnesio pabaigoje ir tęsis kol visi Philadelphia lietuviai bus rinkėjų aplankyti.

Ankstyvesnėse rinkliavose philadelphijiečiai yra gražiai pasirodę. Buvo atvejų, kad vieną Philadelphiajį buvo surinkta virš \$3,000. Tad, kaip ir anksčiau, neužmirškime varginčiau už mus gyvenančių tautiečių ir būkime pasiruošę dosniai sutikti BALFo rinkėjus. Gerai įsikūrę Amerikoje, mes per greitai užmiršome ką reiškia gyventi varge ir laukti pagalbos iš kitų. Ne vienas iš mūsų gavom paramą iš BALFo, kada ta parama buvo mums ypatingai reikalinga. Iš tikrųjų tai buvo skola, kad mes, prasigyrę, ją gražintumėm tiems, kurie jos dabar yra reikalingi. Jeigu mes duosime, gal ir mums kas, reikalui esant, taip pat duos! t.

Juozas Ginkus, senosios kartos veikėjas Brooklyn, norėdamas išreikšti savo mirusiai motinai Barborai meilę ir prisirišimą, ant jos kapo Joniško kapinėse, Šiaulių apskr., neseniai pastatė didingą paminklą, kurį pašventino kan. Česna. Juozo Ginkaus artimieji Lietuvoje dažnai šį paminklą puošia gėlėmis.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

Mielai mamytei

MARIJAI ENDRIUKAITIENEI

mirus, dukteriai REGINAI JURKŪNIENEI, Dr. JUOZUI JURKŪNUI ir anūkams nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime

Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus nariai ir valdyba